

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 28 oktober 2010

MEDITATIE

De heilige oorlog

In de wereld is veel strijd. Alle mensen zijn gewikkeld in de strijd om het dagelijks brood. Daarnaast strijden velen om macht, geld, roem en vrijheid. De wereld is vol van oorlogen en geruchten van oorlogen. Allerlei volken en stromingen staan tegenover elkaar.

De apostel Paulus spreekt ook over een oorlog en partijen, die tegenover elkaar staan. Hij spreekt over de geestelijke, heilige oorlog in het hart van een wedergeboren mens. Hij schrijft: 'Want het vlees begeert tegen de Geest en de Geest tegen het vlees; en deze staan tegen elkander'. Het is dus een oorlog tussen het vlees en de Geest. Een oorlog, die zich afspeelt in de innerlijke wereld van ons begeren. Het vlees begeert andere dingen dan de Geest. Het vlees staat voor de overblijfselen van de oude mens in de wedergeboren gelovige. Het is de oude afgezette koning, die met alle geweld de troon van het hart weer terug zoekt te winnen. Hoe machtig is deze vijand! Het zondige vlees won het van de grootsten in het Konink-

Want het vlees begeert tegen de Geest en de Geest tegen het vlees; en deze staan tegen elkander.

Galaten 5:17

rijk van God, zoals Abraham, Simson, David, Petrus en vele anderen. De apostel Paulus, die de Wet en de duivel durfde uitdagen en zeggen: 'Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?', was voor deze vijand zeer beducht. Op de macht van het zondige vlees ziende riep hij uit: 'ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?' Deze klacht van Paulus behoort bij alle heiligen. Ook zij voelen een wet in hun leden, die strijd voert met de wet huns gemoeds en hen gevangen neemt onder de wet der zonde. De zondige natuur verzet zich tegen de begeerten van de nieuwe mens. Wanneer zij hemelsgezind willen zijn, trekt de aardsgezindheid hen neer. Wanneer zij heilig voor God begeren te le-

ven, worden zij door de onheiligheid overvallen. Altijd is daar het zondige begeren van het vlees, dat zich verzet tegen het begeren van de Geest.

En toch is de overwinning van Gods kinderen zeker! Waarom? Omdat zij zo dapper strijden en het zondige vlees zo krachtig tegenstaan? Nee, maar omdat de andere partij de Geest is. Met nadruk zegt de apostel, dat niet alleen het vlees begeert tegen de Geest, maar ook de Geest begeert tegen het vlees. Indien dit er niet stond, zouden Gods kinderen nooit de overwinning behalen. Dan zou het waar worden wat David vreesde: 'Ik zal nog één dezer dagen in de handen van Saul omkomen'.

Het is niet alleen maar een strijd tussen een oude en een nieuwe natuur, een oud en een nieuw beginsel. Achter de vernieuwde natuur staat de Heilige Geest. Wat is dat een zegen! Daarin alleen ligt de waarborg voor de overwinning. Hij neemt de strijd op tegen het vlees. De inwoning van de Heilige Geest in het hart van de wedergeborenen is de garantie voor de overwinning.

De strijd tussen de oude en de nieuwe mens is een conflict, dat de gelovigen in eigen kracht nooit kunnen winnen. In hen is geen kracht tegen deze grote menigte. Maar het nieuwe leven dat in hun harten aanwezig is en begeert voor God te leven is niet van hen zelf, maar van de Heilige Geest. De Geest Zelf heeft er belang bij, dat Gods kinderen in deze geestelijke strijd niet ondergaan. Zijn eer en werk is ermee gemoeid. Het is niet alleen onze strijd, maar Zijn strijd! Hij zorgt ervoor, dat de vlam van het geloof, de hoop en de liefde nooit uitgeblust wordt. Het nieuwe leven is een onverliesbaar leven. Daarom kan een gelovige vallen, maar zal altijd weer uit zijn val opstaan. Hij kan de strijd verliezen, maar zal de strijd nooit opgeven. In het einde zal de gelovige overwinnen. Maar reeds in dit leven wordt de wedergeboren gelovige opgeroepen zijn oude mens te kruisigen en te doden. De apostel roept op: 'Doodt dan uw leden, die op de aarde zijn', Kolossen-

Inhoud

89e jaargang

Nr. 4

- 1 De heilige oorlog
- 2 De Reformatie in Noord-Amerika
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (42)
- 4 Samen door één deur...
- 5 Even maar...
- 6 Dankdag nadert: Dankt God in alles
- 8 De Jakobsladder (3)
- 10 Avondschemering van het leven (19)
- 11 Bladzijden uit een synodaal journaal (4)
- 13 Boekennieuws
- 14 Kerknieuws
- 15 Berichten
- 16 Kerkdiensten

zen 3:5. Dat brengt ons bij het leerstuk van de doding van de oude mens, de mortificatie. De grote vraag is: Hoe doe je dat?

Wat is daar al veel over te doen geweest! Het gehele Roomse stelsel was erop gericht om de mortificatie van het vlees tot stand te brengen. Daartoe dienden de kloosters, de zelfkastijdingen, de onthoudingen, de gebeden en de riten. En deze paap leeft in ons aller hart.

Maar de mannen van de Reformatie, waarvan velen in hun eertijds monnik waren, wisten uit hun eigen levenspraktijk dat deze dingen de oude mens niet kunnen doden. Je neemt jezelf en je boze begeerten mee, zelfs in een eenzame kloostercel.

Hoe doden wij dan de oude mens?

De machtigste bestrijder van het vlees is de Geest. De krachtbron voor de doding van de oude mens is het leven van de Geest in de ziel. Het leven des geloofs is het wapen van de strijd.

Eén van de eerste dingen, die de Heilige Geest ons daartoe leert, dat wij zelf de zonden niet kunnen overwinnen. In het begin van de bekering hebben wij hoop de zonde nog eens te kunnen overwinnen. Wij hopen dan steeds sterker te worden in de strijd tegen de zonde en tenslotte nog eens als een waarlijk godzalig mens de hemel in te gaan. Maar de Heere leert ons, dat wij de zonde niet kunnen overwinnen. De boosheid zit van binnen en de zonde kleeft aan onze

heiligste verrichtingen. Door deze zelfkennis verliezen wij onze godsdienst. Met Petrus beginnen wij te roepen: 'Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens!'

Dan leert ons de Heilige Geest de tweede les, namelijk dat Christus niet gekomen is om te roepen de rechtvaardigen, maar de zondaars tot bekering. Wij leren het Evangelie te verstaan van Christus' bloed en Gods onverdiende genade. Het geloof leert de zaligheid bij de gekruisigde Jezus zoeken. En het is door ons naar het kruis van Christus te leiden, dat de Heilige Geest het vlees doodt. Het kruis van Christus heeft een kruisigende kracht voor het vlees. Daar zien wij wat de zonde Jezus gekost heeft en hoe lief Hij ons heeft gehad. Wat de zelfkastijding niet vermag, vermag dit geloof in de gekruisigde Heere Jezus. Het kruisigt onze hoogmoed, wereldliefde en zondige ik. Hier leren wij de ootmoed. Hier wordt een vlam van zuivere wederliefde ontstoken, die de kracht is van de ware en evangelische heiligmaking. Als Paulus op het kruis van Christus ziet, zegt hij: 'Ik ben met Christus gekruisigd en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij'. De zondaar, die het meest dit geloof beoefent, heeft het heiligst hart en de heiligste wandel. Zo bestrijdt de Heilige Geest de begeerten van ons zondige vlees.

Kortgene,

ds. C. Harinck

boekje aanbood met een samenvatting van de reformatorische leer, pakte zijn gesprekspartner het dankbaar aan. 'This may help me to understand what you believe', zei hij. 'Dit kan me duidelijk maken wat jullie geloven'.

Onbekend en onbemind

De verbazing van de douane-beambte staat allerm minst op zichzelf. De gemiddelde Noord-Amerikaan kan zich bij de Hervorming en Hervormingsdag niets voorstellen. Waarom niet? Er zijn verschillende redenen voor aan te voeren:

1. Het duurde vrij lang voordat meerdere gereformeerden de oversteek van het Europese vasteland naar Amerika maakten. De eerste protestanten die hier arriveerden waren puriteinen uit Engeland. Zij hadden zich niet afgescheiden van de Rooms-Katholieke Kerk, maar hadden geprobeerd de Anglicaanse staatskerk op een zuiverder spoor te brengen inzake de leer, maar niet minder inzake kerkregering en levenswandel. Vandaar hun naam.
2. Hoewel er later meer gereformeerde landverhuizers kwamen, zijn er tot op vandaag maar weinig grote kerken in de Verenigde Staten en Canada die zich reformatorisch noemen. De grootste protestantse kerkgenootschappen zijn de Baptisten (met name de Southern Baptists), de Methodisten (ontstaan uit het werk van George Whitefield en John Wesley), de Lutherans (de naam spreekt voor zich), de Assemblies of God (Pinkstergemeenten) en de Episcopalians (de Noord-Amerikaanse variant van de Church of England).
3. Gereformeerde christenen bevinden zich voor een deel in de Presbyteriaanse kerken. De naam van deze kerken zegt echter meer over hun vorm van kerkregering dan over het fundament van de leer. Daar komt helaas nog bij dat veel Presbyteriaanse kerken in de loop der eeuwen helaas behoorlijk vrijzinnig zijn geworden.
4. Er zijn in Noord Amerika ook kerken die zich "Reformed" (Hervormd, Gerformeerd of reformatorisch) noemen. Denk aan de Reformed Church of America (gesticht door immigranten die in het oude vaderland behoorden tot de Nederlandse Hervormde Kerk en die zich hier aanvankelijk Dutch Reformed noemden). Denk ook aan de Christian Reformed Church (te vergelijken met de Gereformeerde Kerken

De Reformatie in Noord-Amerika

'Reformed...?' De verbazing was zichtbaar op het gezicht van de Amerikaanse douane-beambte. 'U gaat aanstaande zondag een gemeente dienen die zich Reformed noemt? Hoezo Reformed?'

Toen ook de namen van Calvijn en Luther geen lampje bij hem deden branden, probeerde de reiziger uit te leggen dat de Reformatie een vernieuwingsbeweging was binnen de Rooms-Katholieke Kerk aan het eind van de middeleeuwen. De hervormers wilden terug naar Gods Woord ("Back to the Bible"), maar de kerklei-

ding gaf geen krimp. Zo ontstonden er "Reformed churches" in Europa en ook op andere plaatsen in de wereld. Daar liggen dus ook de wortels van ons kerkverband op dit continent. De douaneman knikte begrijpend. Hij had wel even tijd voor een praatje. 'Gaaf uzelf naar een kerk?' Op deze vraag schudde hij zijn hoofd. 'Als ik me niet vergis, ben ik nog steeds lid van de Katholieke Kerk, maar het is ruim dertig jaar geleden dat ik daar voor het laatst geweest ben.' De reizende dominee raadde hem aan zijn Bijbel weer eens op te zoeken en haar biddend te lezen. Toen hij een

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

SPRUIT
STEENROTS
TESTAMENTMAKER
UITVERKORENE
VERBERGING

'Want waar een testament is, daar is het noodzaak dat de dood des testamentmakers tussen kome.'

Hebreeën 9:16

- in Nederland, het kerkverband dat in 2004 samen met de Hervormde Kerk en de Lutherse Kerk opging in de PKN). Deze Noord-Amerikaanse kerken zijn echter niet bijster groot en zijn bovendien nogal verwaterd. De Bijbel staat er onder kritiek, vrouwen staan er op de kansel en een "social gospel" wint er terrein; kortom, het goud van de Reformatie is er verdonkerd.
- Zelfs in meer behoudende reformatorische kerken bestaat veel onwetendheid. Niet zo lang geleden sprak ik een echtpaar uit de Canadian Reformed Church (de Canadese pendant van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt). De man van dit echtpaar was blij te horen dat onze kerk gelooft in de uitverkiezing. Zijn vrouw had daar duidelijk moeite mee, maar hijzelf was blij dat ze het nu ook eens hoorde van een ander. Want, zo zei hij, 'het is toch duidelijk dat God vantevoren wist wie er in Hem zouden geloven?' Dat hij daarmee een puur Remonstrantse dwaling verkondigde, ontging hem kennelijk.
 - Ons eigen kerkverband is maar klein. Wat zijn, naar de mens gesproken, ruim 10.000 mensen op een aantal van meer dan 300 miljoen Noord-Amerikanen? Naast de Christelijke Gereformeerde Kerken hebben ook de Gereformeerde Gemeenten in Nederland en de Oud Gereformeerde Gemeenten hier een aantal leden, maar het gaat om betrekkelijk kleine aantallen. Is het een wonder dat de Amerikaanse douane-beambte zijn wenkbrauwen fronste?

Ontwakende belangstelling?

Het lijkt erop dat ook dit jaar de hamerslagen van Luther op de deur van de slotkapel in Wittenberg niet zullen worden gehoord door de grote massa in Noord-Amerika. In plaats daarvan zal er wel veel aandacht zijn voor het half-heidense Halloween. Huizen en tuinen zijn "versierd" met heksen, geraamtes, doodskoppen, grijnzende pompoenen en nog veel meer moois. Het doet je onwillkeurig denken aan de woorden van Jesaja: 'Wanneer zij dan tot ulieden zeggen zullen: Vraagt den waarzeggers en duivelskunstenaars, die daar piepen en binnensmonds mompelen, zo zegt: Zal niet een volk zijn God vragen? Zal men voor de levenden de doden vragen? Tot de wet en de getuigenis; zo zij niet spreken naar dit woord, het zal

De brief aan de Hebreeën is niet eenvoudig. In de bovenstaande tekst lezen we van een testament. Dit testament is nauw verbonden aan het genadeverbond. Als het testament in de Hebreeënbrief wordt genoemd, wordt vooral de nieuwe bedeling van het genadeverbond bedoeld.

Het verbond der genade heeft het karakter van een testament om vier redenen. Ten eerste komt het voort uit de wil van God. 'Waarin God, willende den erfgenamen der belofenis overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, met een eed daar is tussengekomen' (Hebr. 6:17). Ten tweede: in het nalatenschap zijn vele weldaden. Voor Gods volk als erfgenamen. 'En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus' (Rom. 8:17). Het verbond en het testament zijn beide onveranderlijk en kennen geen voorwaarden voor de vervulling. En ten vierde waarborgt de dood van Christus de bediening van het verbond of testament.

Nu wordt de Middelaar in Hebreeën 9 'Testamentmaker' genoemd. Is dat zo? God de Vader is toch de ontwerper van het genadeverbond. De eerste persoon in het goddelijke wezen is de Maker van het testament. Toch wordt Christus 'Testamentmaker' genoemd.

De verklaarders hebben verschillende oplossingen hiervoor bedacht. Saphir geeft aan dat het in deze tekst gaat over God in Christus. Anderen zeggen dat de dood van de Testamentmaker uitsluitend betrekking kan hebben op Christus. En dat is ook waar. Eén zaak is zeker, het genadetestament moest met bloed worden ondertekend. Christus wilde daartoe de dood ingaan. Het testament van genade kon niet eerder worden geopend dan na het sterven van de Middelaar.

Mozes, de middelaar van het oude verbond (of testament) is gestorven. Pas nadat dit was gebeurd heeft het volk Israël bezit genomen van de beloofde erfenis van het land Kanaän. Zo zal het volk des Heeren zeker de erfenis van het Kanaän der eeuwige rust ingaan. De Middelaar van het nieuwe verbond is immers gestorven.

De Testamentmaker bepaalt ook de tijd dat de eeuwige erfenis ontvangen mag worden. Er kan een verlangen zijn, maar de schatten van het verbond zijn in de hand van Christus. De Testamentmaker heeft het testament getekend met Zijn eigen bloed. Zou Hij dan niet zorgen voor de volkomen vervulling?

Wat betekent dit testament voor u?

Lisse, ds. C. Neele

zijn dat zij geen dageraad zullen hebben' (Jes. 8:19-20).

Toch lijkt ook hier een andere kant te zijn. Toen het gezaghebbende tijdschrift *Time* onlangs een enquête hield met de vraag welke tien personen de wereld van nu het meest zullen beïnvloeden, kwam ook Calvijn in deze "top-tien" terecht. Het was niet helemaal uit de lucht gegrepen. De laatste tijd lijkt er sprake te zijn van een herlevende belangstelling voor de persoon en het werk van de grote reformator van Genève. Deze groeiende belangstelling is waarneembaar van Korea tot de Verenigde Staten. Ze blijkt in Calvijn-congressen van theologen en geschiedkundigen, in Calvijn-specials van tijdschriften, in nieuwe uitgaven van Calvijn's geschriften, enzovoort. Het is verblijdend dat het

Op een eenvoudige wijze mag met hen worden gesproken over het ene nodige. Sola Scriptura, sola fide, sola gratia!

vooral ook jonge mensen zijn die zich voor het eerst of opnieuw in Calvijn verdiepen. Bij de Southern Baptists is er bij velen zelfs sprake van een terugkeer tot de calvinistische wortels van dit grote kerkverband.

Wat is er gaande? Gaat het om een interessante maar slechts tijdelijke belangstelling voor mannen als Johannes Calvijn en John Owen, voor Hervormers en Puriteinen, voor Matthew Henry en McCheyne? Of gaat het om een nieuw ontwakken? Begint men ook in de evangelische wereld te ontdekken dat onze huidige generatie meer geholpen is met stevige bijbelse kost dan met een mens-gerichte prediking en oppervlakkige boekjes vol godsdienstige succesverhalen? Is er liefde aan het groeien voor de waarheid van vrije en soevereine genade? Zal dat ook leiden tot aandacht voor een schriftuurlijk-bevindelijke prediking waarin het onderscheidend element niet wordt gemist?

Hollanders en Mexicanen

Dit artikel begon niet erg bemoedigend. Het zette in met het verhaal van een man in Noord-Amerika die -net als vele anderen- nog nooit van Calvijn had gehoord en die ook de Bijbel onder een dikke laag stof had laten liggen. Laten we eindigen met een ander verhaal, een hoopgevend verhaal.

Het heeft betrekking op Mexicaanse seizoenarbeiders die in Noord-Amerika neerstrijken in de lente en weer huiswaarts keren in de herfst.

Ook op de prairies in de Canadese provincie Alberta helpen meerdere van deze gastarbeiders in landbouwbedrijven. Sommigen van hen zijn in dienst van onze gemeenteleden, verdienen een goede boterham en komen ieder jaar weer terug. We voelden ons gedrongen iets voor deze mensen te doen en zijn vorig jaar begonnen met eenvoudige kerkdiensten op zondag en met bijbelstudies in de week.

Uiteraard spreken Mexicanen nauwelijks of geen Engels, maar we hebben het voorrecht dat een ouderling van Fort Macleod en een vrouwelijk gemeentelid in Lethbridge ooit als als zendingswerkers in Bolivia hebben gewoond. Zij spreken vloeiend Spaans, kennen de inheemse cultuur en helpen ook bij het vertalen.

Op deze wijze mag de leer van de Reformatie toch worden uitgedra-

gen, ook onder hen die er nooit mee in aanraking zijn geweest. Uiteraard behoren de meeste Mexicanen tot de Rooms-Katholieke Kerk. Ze zijn vertrouwd met Maria en de heiligen, met vasten en bidden in de lijdens-tijd, met de leer van de goede werken, enzovoort. Op een eenvoudige wijze mag met hen worden gesproken over het ene nodige. Sola Scriptura, sola fide, sola gratia!

Een week geleden gingen de laatste Mexicaanse werkers weer naar huis; sommigen met een Spaanse Bijbel onder hun arm, anderen met de kinderbijbel van Vreugdenhil, en weer anderen met een Spaanse uitgave van de Christenreis. Moge het zaad van Gods Woord ontkiemen in hun en ons hart. Moge Gods Geest krachtig werken, zodat de leer van de Hervorming zal worden omhelsd; in Europa, in Noord Amerika, maar ook in Mexico!

Lethbridge (Alberta), ds. C. Sonneveld

Samen door één deur...

Onenigheid is, sinds onze val in Adam, iets van alle tijden. Wat is het een voorrecht als broer en zus, neef en oom weer door één deur kunnen. De verschillen zijn niet allemaal weg, maar men accepteert elkaar en wil samen verder. Kan dat ook als kerken uit elkaar zijn gegaan? Wanneer wel? Wanneer niet? En, met het oog op de jaarlijkse herdenking van Kerkhervorming: Kan de bijna vijf eeuwen oude breuk worden overbrugd? Kunnen Rome en Reformatie weer samen door één deur?

Eerder dit jaar schreef de rooms-katholieke bisschop dr. G. de Korte samen met dr. W.J. Ouweneel het boekje "Rome en Reformatie; Overeenkomsten en verschillen na vijfhonderd jaar Hervorming". De twee gaan met elkaar in gesprek door middel van een aantal opstellen. Heikele onderwerpen worden niet verzwegen, maar toch is het doel van het boekje niet om de afstand groter, maar juist kleiner te maken. 'Het gebed van de auteurs is dat dit boek mag leiden tot meer be-

grip en liefde voor elkaar', zo staat te lezen op de achterflap.

Oecumene

De uitgave van Ouweneel / De Korte staat niet op zichzelf. De laatste jaren zijn er meer ontmoetingen geweest tussen vertegenwoordigers van het protestantisme en het rooms-katholicisme. Ik kan het mis hebben, maar naar mijn gedachte komt de uitnodiging voor zulke gesprekken doorgaans van de protestantse kant. Vooral binnen de evangelische beweging is men druk doende om toenadering te zoeken tot de Rooms-Katholieke Kerk. Eigenlijk is de titel van het boekje van Ouweneel / De Korte daarom niet helemaal juist. Het is niet zozeer een gesprek tussen Reformatie en Rome, maar tussen een evangelisch voorganger en een roomse bisschop. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ik Ouweneel nog niet als een vertegenwoordiger van de Reformatie kan zien.

Samen met De Korte schrijft hij dat de Heere Jezus 'voor alle mensen gestor-

ven is', hoewel ze erop laten volgen dat hij de zonden droeg van allen die in Hem geloven. Samen geloven ze dat de mens behouden wordt 'als hij zijn geloofsvertrouwen stelt op Christus en diens verzoeningswerk op het kruis'. Het geloof in de Middelaar is inderdaad van beslissende betekenis, maar hier hadden we graag iets gelezen van het volkomen Godswerk, niet alleen in het verdienen van de zaligheid, maar ook in het toepassen, in het levendmaken van een geestelijk dode zondaar. En of Ouweneels openheid voor het historisch-kritisch onderzoek van de Bijbel zo reformatorisch is, waag ik te betwijfelen.

Welwillend

Ondertussen is de welwillende opstelling binnen evangelische kringen ten opzichte van de Rooms-Katholieke Kerk best opvallend. De Evangelische Omroep heeft officieel de deuren opengezet voor rooms-katholieken. Het is bijna tien jaar geleden dat de eerste roomse redacteur een aanstelling bij de EO kreeg. In het EO-programmablad *Visie* stond vijf jaar later een drie-

gesprek met een rooms-katholieke, een hervormde en een evangelische medewerker van de omroep.

De roomse medewerker merkte aan het begin van het gesprek al op dat de overeenkomsten groot zijn. 'We geloven alledrie bovenal in het werk van Jezus en dat we alleen door Hem gered kunnen worden. Die basis wist verschillen niet uit, maar biedt een voedingsbodem voor oecumene en een intense samenwerking', zo zei hij.

Deze uitspraak paste perfect in het ideaal van ds. A. van der Veer, jarenlang voorzitter van de EO. Hij was het die de uitdrukking 'oecumene van het hart' bedacht. Ds. Van der Veer zag het als een ideaal om eenheid te zoeken rond de ene Bijbel, eenheid, zoals het heet, rond het kruis van Jezus. Wie zich daarin herkent, is toch één? Op deze manier kunnen ook kerkmuren overbrugd worden. We zijn immers één?

De eerlijke vraag moet wel gesteld worden: Wat is dit voor een eenheid? Een eenheid in het geloof? Kan dat als er zulke wezenlijke tegenstellingen

zijn tussen de roomse leer en de leer van de Reformatie. Of is het eenheid in het gevoel, waarbij de waarheid niet zo zwaar meer weegt?

Platform

In 2002 startte de EO in haar programmablad een briefwisseling tussen ds. H.J. Hegger en G. de Korte, toen nog hulpbisschop van Utrecht. De bedoeling was een 'getuigend gesprek' te beginnen.

We hebben elkaar hard nodig in deze tijd, zo lichtte de hoofdredacteur van de *Visie* toe. 'Eenheid, op grond van het verlossingswerk van Christus, zou wel eens een platform kunnen worden waarop God zegenrijk voor de Nederlandse samenleving kan werken'. Wat een hoop kan er dan opbloeien. Geen oude veroordelingen meer, geen vooroordelen meer, geen strijd meer als in de dagen van de Reformatie en de eeuwen daarna. Geen catechismus meer die het maar heeft over de mis als een 'vervloekte afgoderij'. Nee, eenheid rond het kruis. Wie zou daar niet naar verlangen? Je zou het haast jammer gaan vinden dat Luther en

Even maar.....

Luther en de Romeinenbrief

De brief van Paulus aan de Romeinen is wel genoemd "De kathedraal onder de brieven". Deze brief wordt gezien als een algemene samenvatting van de christelijke leer, en als 'een korte en bondige verklaring van de voornaamste hoofdstukken van de christelijke godsdienst en van al de weldaden die wij in Christus en door Christus van God ontvangen'.

Maarten Luther had het maar moeilijk met de brief aan de Romeinen. Hij struikelde alsmat over het woordje "gerechtigheid". Wat dat toch mocht zijn: gerechtigheid? In Romeinen 1:17b las hij: 'Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven'. Hem was toch geleerd uit goede werken te leven! Hoe moest dat nu verder?

Luther kon niemand om raad vragen. Geheel alleen heeft hij zijn speurtocht naar de waarheid ondernomen. Het begrip "gerechtig-

heid" bracht hem zo in benauwdheid dat hij er jaren later nog met angst aan terug moest denken. Teksten over "gerechtigheid" vond hij maar harde noten om te kraken. Het kwam zelfs zover dat hij die teksten ging haten.

Al lezend ontdekte Luther dat de hele Romeinenbrief vol stond over gerechtigheid. Hij vergeleek die brief van Paulus met een bos vol bomen. 'Er is in dit bos geen boom waaraan ik niet geschud heb', schreef hij later.

Luther heeft dat hele bos afgespeurd, aan alle bomen gerukt, aan alle teksten geschud, om de waarheid te achterhalen. Hij zei: 'Ik bonkte onbeschaamd dag en nacht bij deze Paulus op de deur. Want ik dorstte ernaar om te weten wat er achter dat ene tekstwoord zat. Dag en nacht tobde ik mij erover af en peinsde bij dagen en bij nachten over dat ene woord: Gerechtigheid'.

Op een andere plaats schrijft hij over de ontknoping van het raadsel: 'Toen de deur van het Woord voor mij was opengegaan, was het mij alsof ik geheel herboren was en door open poorten binnengegaan was in het paradijs zelf'.

Luther zocht wat hij vond. Hij hoefde zelf niets te verdienen. Hij had zijn knieën kapot gekropen omdat hij dacht daarmee God te behagen. Luther vaste, waakte, las, bad, studeerde, bedelde en kastijde zich. 's Nachts legde hij de dekens af, totdat hij bijna bevroor. 'Ik heb me bijna doodgemarteld, maar tevergeefs'.

Luther dacht het heil met goede werken te verdienen. Maar het was al verdiend. Op Golgotha. Hij vond wat hij zocht: vrijspraak van schuld en straf en een recht op het eeuwige leven. Want wie zoekt, die vindt, en wie Hem vindt, die vindt het leven, en trekt een welgevalen van de Heere.

Calvijn niet tot dit inzicht gekomen zijn.

Iemand als ds. H.J. Hegger was al veel eerder dan het jaar 2002 teruggekomen op zijn vroegere bestrijding van de Roomse Kerk. Hij zoekt liever toenadering tot rooms-katholieken met wie hij 'één is in de levende Christus'. De briefwisseling met De Korte onderstreepte dit nog eens. Het was een gezamenlijk zoeken naar herkenning, naar overeenstemming. De Korte eindigde haast al zijn brieven veelzeggend met 'in Christus verbonden'.

Vrienden

Na afloop van de serie liet de hervormde predikant ds. L. Wüllschleger weten dankbaar te zijn voor de 'broederlijke toon' tussen de beide heren. De christelijke gereformeerde hoogleraar kerkgeschiedenis dr. H.J. Selderhuis constateerde dat de briefschrijvers 'vrienden van Christus en daarmee broeders' zijn.

Moeten we ons intussen schuldig voelen als we elk jaar Zondag 30 van de Heidelberger horen verklaren? Moeten we de oude dogmatische verschillen niet ondergeschikt achten aan een persoonlijke geestelijke herkenning? Als we het boekje van Ouweeneel / De Korte goed begrijpen zou dit raadzaam zijn. Opvallend is de welwillendheid waarmee beiden schrijven. Zo schrijft Ouweeneel: 'In onze dagen beseffen wij gelukkig dat de overeenkomsten groter zijn dan de verschillen', waarna ze gezamenlijk schrijven over de 'gemeenschappelijke basis waarop wij door genade mogen staan'. Beiden erkennen dat er nog flinke verschillen zijn –met name rond de kerk, het ambt en de sacramenten– en benoemen deze verschillen ook. Maar ook dan is er een duidelijk zoeken naar wat verbindt.

Op de bres

Van de vriendelijke toon in het boekje hoeven we op zichzelf niet te schrikken. Ook al ben je het fundamenteel met de ander oneens, dan heeft schelden nog geen zin. Tegelijkertijd is een scherpe toon, als het om fundamentele leerstukken gaat, meer bijbels dan een zachte toon (Matth 3:7, 23:16, Gal 3:1, Fil 3:2). Ouweeneel schrijft bijvoorbeeld dat hij 'moeite' heeft met het misoffer dat immers het karakter heeft van een voortdurende hernieuwing van het offer van Golgotha, zo schrijft hij. Dat is wel zwak uitgedrukt. Als het over de volkomenheid en eenmaligheid van Christus' offer gaat, stonden de reformatoren

toch wat meer op de bres dan Ouweeneel.

Het boekje begint met een aantal stellingen van zowel Ouweeneel als De Korte en de reactie van beiden op elkaars stellingen. Vervolgens worden in vier hoofdstukken de onderwerpen traditie, sacramenten, de kerk en de Mariaverering aan de orde gesteld. Steeds begint de ene gesprekspartner met een uiteenzetting van zijn gevoelens, daarop komt een reactie van de ander, die vervolgens weer een stukje schrijft waarop de ander reageert.

Op die manier krijgt het boek een levendig karakter. De twee auteurs zijn echt met elkaar in gesprek. Ze verdoezelen daarbij de verschillen niet, blazen ze ook niet op, maar proberen de zaken helder in kaart te krijgen.

Onthutsend

Een groot verschilpunt tussen Ouweeneel en De Korte is de wijze waarop ze hun standpunt onderbouwen. We zijn het zeker niet in alles met Ouweeneel eens, maar feit is wel dat hij een zeer grote Schriftkennis heeft en weet waar hij in Gods Woord het fundament moet zoeken voor de geloofsleer.

Op dit punt zijn de reacties van De Korte ronduit onthutsend. Ik had niet gedacht dat een roomse bisschop zich zo bitter weinig op de Bijbel zou beroepen. Als het gaat over de lichamelijke aanwezigheid van Christus in het brood en de wijn van het Avondmaal spreekt De Korte over een 'eer-

biedwaardige traditie'.

Wat het pausschap betreft stelt De Korte gewoon vast dat de paus het Petrusambt bekleedt. Een verdere bijbelse onderbouwing ontbreekt. In plaats daarvan schrijft De Korte over een 'organische traditieontwikkeling, geleid door Gods Geest'. Een prachtige volzin, maar hoe weet De Korte dit? Het is wel eerlijk dat De Korte schrijft dat we hier op een 'ander verstaan van Schrift en traditie' stuiten. Bij het bidden voor overledenen (een onbijbelse zaak!) tekent De Korte aan dat het hier om een 'oeroude kerkelijke traditie' gaat. Hij weet geen enkel Schriftwoord te noemen. Wel wijst hij op het apocriefe bijbelboek 2 Makka-beeën. En verder doet de traditie haar werk. Aangrijpend is het als de traditie een stolp over de Schrift is geworden, waardoor de Schrift zelf zo weinig meer aan het Woord komt. Dat is tevens een waarschuwing voor ons. Helaas, zo lang de Roomse Kerk niet echt teruggaat naar de Schrift, zal het slaan van een brug tevergeefse moeite zijn. Dan kunnen we niet door één deur.

Mede n.a.v. Dr. W.J. Ouweeneel en dr. G. de Korte, "Rome en Reformatie"; Uitg. Medema, Heerenveen, 2010; ISBN 978 9063 535834; 139 blz.; € 14,95.

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Dankdag nadert Dankt God in alles

Het kerkelijk leven kent in de geest van het bijbels gebod de goede gewoonte om ieder jaar dankdag te houden. Zo'n dankdag haalt voor het voetlicht wat er -als het goed zou zijn- al de dagen van ons leven in meer of mindere mate zou moeten zijn. Bij terugleidend licht zien Wie de Heere was en wie wij daartegenover waren. Het is niet zonder droeve reden dat dr. H. F. Kohlbrugge op de vraag 'Wat is het dankbaarste scep-sel?' antwoordt: 'Een hond, want die gaat zelfs nog met de slagen terug naar zijn baas'.

Dankbaarheid in het algemeen heeft een aantal kenmerken. Als eerste noem ik dat dankbaarheid te maken heeft met het verleden. In het woord "dankbaar" zit het woord "denken", "gedenken". Het bepaalt ons bij wat er in een afgelopen periode in ons leven is gebeurd.

Als tweede noem ik dat dankbaarheid altijd een persoon tot voorwerp heeft. Dit is het grote verschil met blijdschap dat ook betrekking kan hebben op dingen. Ik kan met iets blij zijn, maar dankbaar ben ik ten opzichte van iemand.

Een derde aspect van dankbaarheid is dat het gepaard gaat met een gevoel van afhankelijkheid en verwondering ten opzichte van de persoon aan wie ik dankbaarheid verschuldigd ben. Tenslotte is er bij dankbaarheid een besef van rechteloosheid. Ik krijg iets waar ik geen recht op heb en dat mij onverdiend door iemand wordt gegund of toegeschikt.

Ware dankbaarheid

Bij ware dankbaarheid is de Persoon op Wie zich de dankbaarheid richt: de Heere. Als de apostel zegt: 'dankt God in alles', dan klinkt daarin door dat hij de levensles van de ware dankbaarheid voortdurend in praktijk mocht brengen.

Om deze levensles te beoefenen, kunnen we de genoemde kenmerken ook toepassen op de ware dankbaarheid die wij verschuldigd zijn ten opzichte van de Heere.

Ware dankbaarheid begint met het overdenken van Gods daden, in hoe Hij tot hertoe ons heeft geleid, en voor ons heeft gezorgd. Want onze eerste kwaal hierin is dat we zo snel vergeten. Vandaar dat de dichter ook oproept: 'Vergeet geen van Zijn weldaden'. Dit betreft zowel het tijdelijke als het geestelijke.

Hoe vaak staan we erbij stil dat in alles wat ons overkomt Gods hand, met een ander woord Zijn *voorzienigheid*, zichtbaar wordt? Door onze blindheid blijven we meestal steken in het tastbare en zichtbare en merken we helemaal Gods hand niet op. Er is wederbarende en oefenende genade voor nodig om door de tastbare en concrete werkelijkheid van ons menselijk leven van alledag heen te mogen zien op de Heere Die alles regeert.

Bij ware dankbaarheid is ook nodig een diep besef van Wie God is. Van nature hebben we zo onze eigen denkbeelden over de Heere, zonder te beseffen Wie Hij is.

Nodig is dat we voor het eerst en steeds opnieuw leren wat er in onze catechismus staat in Zondag 47 bij de uitleg van de eerste bede: 'Geef ons eerstelijk dat wij U recht kennen, en U in al uw werken, in welke Uw almachtigheid, wijsheid, goedheid, gerechtigheid, barmhartigheid en waarheid klaarlijk schijnt, heiligen, roemen en prijzen'. Hierin klinkt door dat, ongeacht wat ons wedervaart, God het waard is om geprezen en geheiligd te worden om Wie Hij is en hoe Hij Zich openbaart in al Zijn deugden.

Als dit besef van Wie God is en wat Hij doet, mag leven, gaan we Paulus

verstaan als hij schrijft: 'Dankt God in alles'. Omdat we God niet recht kennen, zijn we geneigd om het 'alles' te vervangen door situaties waarin -in onze ogen- God wijs, goed, rechtvaardig en barmhartig is. We vergeten dan dat het eerste doel van ons leven moet zijn dat in alles Gods Naam geheiligd mag worden.

Ware dankbaarheid begint dan ook met het overdenken en beleven van onze afhankelijkheid en rechteloosheid ten opzichte van Hem. Door onze zondeval voelt de mens van nature zich niet afhankelijk en rechteloos. We voelen ons vrij en onafhankelijk en rechthebbend.

Dit komt nog niet zo scherp openbaar als het ons voor de wind gaat, maar wel als in ons leven de wegen anders gaan dan we hadden verwacht of gedacht.

Als er geen wonder van Godswege in ons leven gebeurt, voor het eerst en ook opnieuw, dan komt een mens nooit tot ware dankbaarheid.

Op zijn best zoekt de natuurlijke mens, die ook nog wil rekenen met Gods Woord, dankbaarheid te beoefenen als zijn levensweg in zijn ogen goed gaat. Dankbaarheid is zo vaak niet meer dan wat blijdschap omdat het ons voorspoedig gaat.

De Heere is in onze beleving dan niet veel meer dan Degene die ons voorziet van het goede en van Wie we heimelijk -als rechthebbende mensen- verwachten dat Hij ervoor zorgt dat ons leven naar onze maatstaf een gelukkig verloop heeft.

De goede gaven worden dan wel genoten, maar voor de Gever van die gaven is dan geen plaats. We zien blijdschap aan voor dankbaarheid.

Waar zijn de negen?

We lezen in Lukas 17:11-19 bij de genezing van de tien melaatsen, dat er één terug komt bij de Heere Jezus. Dan horen we de Heere Jezus vragen: 'En waar zijn de negen?' Zij hebben met de genoten weldaden hun oude leven 'gewoon' weer voortgezet. Weggegaan bij de Weldoener vandaan, weliswaar in de godsdienst gevluht. Met de gaven zijn ze niet naar de Gever teruggekeerd, maar juist bij Hem vandaan gegaan.

Uit deze geschiedenis zien we dat echte dankbaarheid niet anders is dan een vrucht van waarachtige bekering, voor het eerst en steeds weer opnieuw. Wat is deze geschiedenis veelzeggend en een spiegel voor ons allen. Van nature zijn we als de ne-

gen die wel de goede gaven van de Heere begeren, maar de Gever niet nodig hebben. Dankbaarheid is dan niet meer dan blijdschap over de genezing, een blijdschap die na verloop van tijd ook weer overgaat.

De grootste Gave

Gelukkig als de Heere ons, als Paulus, bekend maakt met onze diepe afhankelijkheid van en rechteloosheid en vloekwaardigheid ten opzichte van Hem. Dan komen er werkzaamheden hoe we van onze zonde en schuld verlost moeten worden en is er een bedelend leven gekomen waarin we gaan smeken om onverdiende genade.

Als het eeuwigheidsbesef levend

Als de Heere ons gaat leren dat Hij in Christus goed is voor een goddeloze, rechteloze en vloekwaardige, dan wordt de ware dankbaarheid geboren en genoten.

wordt, wordt iedere dag een geschenk en is elke dag van ons leven onverdiend. Wanneer het de Heere behaagt iets van de weg der zaligheid in Christus te openbaren, dan brengt deze openbaring verwondering en dankbaarheid teweeg. Dan mogen we een schat ontvangen die meer is dan dit tijdelijk leven, zoals er staat in Psalm 63:4a: 'Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven'.

Gods goedheid te smaken in Christus, dat is niet anders dan een wonder. Gods goedheid is een deugd in God. Hij toont Zijn goedheid ten opzichte van de goddelozen in Zijn dragende en sparende lankmoedigheid opdat het tot bekering zal leiden. Als de Heere ons gaat leren dat Hij in Christus goed is voor een goddeloze, rechteloze en vloekwaardige, dan wordt de ware dankbaarheid geboren en genoten.

Dan roept Paulus uit in 2 Korinthe 9:15: 'Doch Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave'.

Deel te mogen hebben door het geloof aan de grootste Gave betekent dat alles wat God verder toeschikt anders gezien wordt dan daarvoor. Dan gaan we zien dat God in Zijn goedheid alle dingen laat medewerken ten goede, namelijk die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

Betekent dit dat we dan altijd vrolijk en blij door het leven gaan? Dat ons alle leed ontgaat? Nee, ook dan zal

moeite, zorg, verdriet en ziekte ons ten deel vallen. Maar als in al die dingen Gods hand ten goede mag worden opgemerkt, vragen we niet allereerst om wegneming van al die zaken -al mogen we daar wel om vragen-, maar wordt veel meer de bede beoefend om gewillig de weg te gaan die Hij ons voorstelt. Wat strekt tot Zijn eer, tot verheerlijking van de Middelaar en de zaligheid van onze ziel.

Wanneer ervaren mag worden dat onze weg voor de Heere niet verborgen is en dat Hij weet wat goed voor ons is, dan komt er een onuitsprekelijke rust en overgave in de ziel. Als zo in onze weg van tegenspoed er wel eens overdenkingen mogen zijn van de weg die Christus hier op aarde totaál vrijwillig heeft willen gaan voor Zijn volk, dan gaan we alles zo *anders* zien en komt er een zwijgen over wat wij moeten ondergaan, omdat we ons verwonderen over wat Hij heeft willen ondergaan.

Wij moeten, om eigen schuld, de gevolgen van de zondeval ondervinden, maar Hij wilde Zich vrijwillig als Borg en Middelaar in die weg laten brengen om Zijn Vader te verheerlijken en Zijn kinderen te doen delen in de zaligheid.

Gelukkig als we in deze weg iets mogen proeven van Gods goedheid, zelfs in de druk.

Zo worden drukwegen geheiligd en is er honing aan de roede omdat ervaren mag worden dat de Heere in Zijn handelen niet handelt tot ons verderf, maar tot ons behoud.

Dan is druk en kruis geen rechterlijke straf maar een vaderlijke kastijding. Dan ben ik verkeerd en doet God het nooit verkeerd. Want Hij zoekt het ware welzijn van Zijn kinderen en moet daarvoor vaak wegen van druk gebruiken.

Wie iets van dit afhankelijke, rechteloze zondaarsleven mag kennen, gaat verstaan dat Paulus uitroept: 'Dankt God... in álles'. Dan is alles goed wat de Heere doet. Maar dat gaat wel gepaard met de bede 'o Heere laat me toch zien dat wat U doet wijs en goed is; verlicht mijn ogen want anders zie ik het niet.'

Onszelf offeren

Geldt van de ware dankbaarheid ook niet dat het een geheimenis en een verborgenheid is?

Van zichzelf brengt de mens geen dankbaarheid op. Op de akker van ons hart groeit geen sprietje dankbaarheid zoals God dat behaagt.

Maar waar de Heere door wederge-

boorte, bekering en geloof de ziel gaat verenigen met Christus, daar vloeit de dankbaarheid aan een ziel toe uit Zijn verdienste.

Hij, de Zoon, heeft als Knecht des Vaders gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij geleden heeft. De vrucht daarvan is dat Hij door Zijn Geest in de harten van al de Zijnen het ware dankoffer gaat ontsteken door in een stervend leven zichzelf te gaan offeren.

Zondag 12 (antwoord 32) zegt dat de ware dankbaarheid als vrucht van de inlijving in Christus en het deel mogen hebben aan Zijn zalving is: 'opdat ik Zijn Naam belijde en mijzelf tot een levend dankoffer Hem offer'.

Een waarlijk dankbaar mens raakt zichzelf kwijt, mag zich aan God overgeven en mag Zich verliezen en verblijden in Gods weg tot zijn zaligheid.

Vrucht van het kinderleven

Ware dankbaarheid is een schaars goed. Zalig wie het bij tijden mag beoefenen. Ook van de ware dankbaarheid geldt wat Christus zegt in Mattheus 11:25, 26: 'Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen en hebt dezelfde den kinderkens geopenbaard. Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U'.

Een kind geworden door wederge-

boorte doet een kinderleven beoefenen en doet ondervinden dat deze Vader het nooit verkeerd doet.

De opdracht "Dankt God in alles" is alleen te vervullen in de tere gemeenschap met dankende Hogepriester. Als vrucht van Zijn voorbede gaat Hij Zijn volk zegenen met de geestelijke goederen van het genadeverbond. Dat maakt zo klein, afhankelijk, rechteloos en schuldig. In dat licht wordt alles wat de Heere schenkt zo onverdiend en tot een wonder.

En als Hij iets van Zijn gunst en gemeenschap schenkt, dan kan het niet anders of Hij maakt eenswillens met de weg en mag er iets beoefend worden van een achter de Heere aankomen en de leiding van ons leven in Zijn hand leggen.

Dan komt de ware dankbaarheid openbaar in het gebed als voornaamste stuk der dankbaarheid. En in het ware gebed wordt God erkend om Wie Hij is en om Wat Hij doet.

Als zo'n bidder dat doorleeft, dan mag hij de dichter nazeggen:

In de grootste smarten

Blijven onze harten

In den Heer' gerust.

Zó dankdag te houden in uw onderscheiden levensomstandigheden gunnen we u van harte!

Rijssen,

ds. A. Schreuder

3

De Jakobs ladder

En hij droomde; en zie, een ladder was gesteld op de aarde, welke opperste aan den hemel raakte; en zie, de engelen Gods klommen daarbij op en neder. En zie, de HEERE stond op dezelve en zeide: Ik ben de HEERE, de God van uw vader Abraham en de God van Izak; dit land, waarop gij ligt te slapen, zal Ik u geven en uw zaad.

(Genesis 28:12, 13a)

We lezen in Genesis 25:17: 'Jakob werd een oprecht man, wonende in tenten'. Als was het een opschrift, geplaatst aan het begin van de geschiedenissen van Jakob. Naar de genade die hem gegeven was, was hij een oprechte,

een reine van hart. Door de trekkende liefde Gods hield hij zich bij zijn familie, bij Gods kerk, bij het geslacht dergenen die naar de Heere vragen, die Zijn aangezicht zoeken (Ps. 24:6).

Van zijn jeugd af heeft Jakob begeerd dat de God van zijn vaderen de God zijns heils zou wezen. Dorstend naar dezelfde zegen waarmee de Verbonds-God zijn grootvader Abraham en zijn vader Izak gezegend had. Maar tegelijk heeft hij -hoewel een oprechte- steeds maar weer zélf de verborgenheid willen oplossen dat de meerdere de mindere zou dienen (Gen. 25:23^b). Bij zijn geboorte hield zijn hand de verzenen van Ezau. Alsof hij wilde zeggen: Niet jij, maar ik de eerstge-

boortezegen! Daarom noemde men zijn naam Jakob. Jaren later kocht hij de eerstgeboorte van zijn broer voor de schamele prijs van een schotel linzenmoes. Een koop die hij de rauwe Ezau met een eed liet bevestigen. En toen hij zevenenzeventig jaar oud was, schroomde hij niet zijn blinde vader te bedriegen om dé zegen te verkrijgen. Jakob was dus te werk gegaan met vleeselijk overleg en bleek vol slinkse streken. Alsof de God van Abraham en Izak het zondige bestaan van Jakob nodig had.

Zeker, hij was gezegend voor het aangezicht des Heeren, dat is: in Gods Naam en als in Zijn tegenwoordigheid (Gen. 27:7). Hoe bitter ook de schreeuw was waarmee Ezau schreeuwde, de zaak lag vast. 'Ik heb Jakob gezegend', had Izak gezegd, 'ook zal hij gezegend wezen'. En toen hij Jakob de opdracht gaf naar Paddan-Aram te gaan, bevestigde hij die zegen door hem nógmaals te zegenen (Gen. 28:4).

Jakob, de gezegende des Heeren! Vervloekt moet zijn, degene die hem vervloekt; en wie hem zegent zij gezegend (Gen. 27:29). Maar dat zou Ezau er niet van weerhouden hem te doden zodra Izak gestorven was. Daarom moest Jakob voor het aangezicht van zijn broeder vluchten naar het verre Syrië (Gen. 35:1). Vluchten, maken dat hij weg kwam. Waardoor -schrijft Calvijn- zijn geloof op een ernstige en harde wijze op de proef werd gesteld. Opdat hij leren zou dat de zaak van het welbehagen Gods niets anders kon zijn dan een wonderwerk van vrije genade.

Balling door eigen schuld

Met slechts een staf in zijn hand en een oliekruijke aan zijn gordel verlaat Jakob Berseba. In de omgekeerde richting die eenmaal Abraham was gegaan. De tegenstelling is groot. Zijn grootvader ging naar het beloofde land dat hem door het geloof een onderpand was van het hemelse Kanaän. Maar Jakob zal over enkele dagen het land der belofte verlaten. Zeker, het was om een vrouw te zoeken in Gods gunst. Zijn vader had hem de opdracht gegeven een van de dochters van Laban te nemen. 'Maak u op...', had hij gezegd. Zelf was Izak echter nooit in Syrië geweest. Nee, dat was wel heel anders gegaan. Rebekka was tot hem gebrácht. En bovendien, was hij, Jakob, niet allereerst op de vlucht? Zal hij wel ooit zijn vader en moeder terugzien, ooit terugkeren om te wónen te Berseba, gelijk zijn vaderen?

Zou zijn vader zich niet vergist hebben? Het was een godvrezende man, zonder twijfel. Maar hij had dan toch maar Ezau de eerstgeboortezegen willen geven. Klopte het allemaal wel? Was hij, Jakob, werkelijk wel de erfgenaam van de belofte? Was hij niet door eigen schuld als verstoten in ballingschap? Immers, wie zal dé zegen ontvangen van de Heere (Ps. 24:5)? Die rein van handen is. Niet die ze met geitenvellen bedekt. Degene die met zijn mond de waarheid spreekt. Niet degene die bedrieglijk zweert, maar hij, Jakob, had tegen zijn vader gezegd: Ik ben Ezau, uw eerstgeborene. En met bedrieglijk vrome woorden had hij Gods heilige Naam misbruikt: 'Ik heb dit wildbraad zo haast gevonden, omdat de HEERE uw God dat heeft doen ontmoeten voor mijn aangezicht'.

O, heeft hij er niet altijd zelf tus-sen gezeten? Is het niet duidelijk dat hij de belofte niet in een rechte weg heeft ontvangen? Kan hij zeggen dat God Zich aan hem geopenbaarde, zoals aan Abraham en Izak? Dat ook hij de belofte beluisterde uit Zijn eigen mond?

Jakobs mond en handen, zijn hart en leven klagen hem aan. Wat de Heere tegen zijn moeder gezegd had, kan hem niet meer verkwikken. De zegen waarmee zijn vader hem gezegend had niet geruststellen. Die op de golven gewandeld had, begint al meer en meer te zinken. Elk stap die hij doet, schijnt hem al dieper te scheiden van de Verbonds-God en de beloofde Messias. Alsof er klonk: Ga weg van Mij! Wat een voorrecht als onze laddertjes -gemaakt om tot God op te klimmen- uit onze handen worden geslagen en onder onze voeten worden verbroken. Als de ene poging na de andere, hoe listig ook, tevergeefs blijkt. Hoe oprecht ook de dorst naar God en Christus was. Gelukkige mislukkingen! Eeuwig wonder als dan niet de hel, maar de hemel open gaat.

Dat is Jakob. Sela.

Trekkend naar het noorden is Jakob gekomen in de nabijheid van het ommuurde plaatsje Luz. De zon is ondergegaan. Nog even en de duisternis zal volkomen zijn. Verder trekken is daarom gevaarlijk en moeilijk. Bovendien is hij in- en uitwendig vermoeid. Is deze plaats geschikt om te overnachten of is ze met rotsblokken bezaaid? Maar 't kan niet anders. Jakob schikt een steen tot hoofdpeluw, slaat zijn opperkleed als een deken om zich heen en legt zich te slapen. Daar, op

die plaats, als op *de grens*, want deze nacht zal voor hem de laatste zijn in het beloofde land. De volgende dag zal hij verder reizen en komen op vreemde bodem. Nee, een weg terug is er niet, een weg vooruit in wezen ook niet. Wat zal hij zonder en buiten God? Maar heeft hij niet zijn weg verdorven? Jakob, erfgenaam van de wereld en drager van de belofte Gods, ligt bij Luz rechteloos en eenzaam als een verloren schaaap.

In die dag der benauwdheid heeft God de Almachtige hem gevonden (Gen. 35:3). In die uiterste nood greep de Heere hem plotseling bij de hand (Calvijn), Zich aan hem openbarend in een droom. Wie zal de zegen ontvangen van de HEERE? 'Dat is Jakob. Sela' (Ps. 24:6)!

Is dit niet een troostwoord voor een jakobsgeslacht dat, ziende op zichzelf, buiten de verbondszegen valt? Dát geslacht ontvangt van God Zelf een plaats. O, toch een oprechte en geen huichelaar. Ik ben met u, gij reine van hart! Zal dán niet gezegd worden: De HEERE was aan deze plaats, en Ik heb het niet geweten (vs. 16)?

Wat Jakob ziet is even wonderlijk als lieflijk. Het vervult hem met diep ontzag en onuitsprekelijke vreugde. Hij ziet een weg waar hij dacht dat er enkel een kloof was: een ladder die gesteld is op de aarde en waarvan het opperste aan de hemel raakt. Een volkomen, traspgewijze weg die de aarde met de hemel verbindt. Die verenigt wat naar recht eeuwig gescheiden moest wezen: de HEERE staande op de ladder én Jakob. Deze weg predikt hem dé Weg. De beloofde Messias, de enige Middelaar, Wiens weg zou gaan door dood en graf. In Hem openbaart de God van Abraham en Izak Zich ook aan Jakob als zijn God.

En zie! Gods verbond is in Christus gegrond. En zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen (2 Kor. 1:20). Jakob, dit land, waarop gij ligt te slapen zal Ik u geven. Uw zaad zal wezen als het stof der aarde...; en in uw Zaad zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden. Ik ben met u.

Jakob had de vloek verdiend, maar kreeg de zegen. De Heere beloofde en Jakob geloofde. En hij zeide: Deze plaats is niet anders dan een huis van de sterke God - Bethel! Hallelujah; looft God in Zijn heiligdom; looft Hem in het uitspansel Zijner sterkte! Want het is niet desgenen die wil noch desgenen die loopt, niet desgenen die vlucht noch desgenen die droomt,

maar des ontfemenden Gods, Die verkiezende liefde uitroept.

Kent u Jakob als uw broeder? Behoort u tot degenen van wie Calvijn schrijft: 'Ook wij, die niet slechts aan de aarde gebonden waren, maar in de afgrond der vervloeking en in de hel zelf waren nedergedaald, klimmen door Hem op tot God?'

Op en neder klimmen

Overall waar Jakob heen zou trekken, zou de Heere met hem zijn. Hem behoeden, mede door Zijn engelen die altijd vaardig passen op het woord van Zijn mond. Hoe opmerkelijk en verrassend zijn voor Jakob ook de engelen die op de ladder gaan. De gediensstige geesten vormen met de ladder een geheel, want Christus is niet alleen het Hoofd van Zijn gemeente maar ook van de uitverkoren engelen. Geen vlamig lemmer eens zwaards is bij hen. Duur is deze dienst der engelen gekocht!

Nee, het zijn niet de engelen van Jakob, maar de engelen van God. Het zijn niet Jakobs gediensstige geesten, maar gediensstige geesten van zijn God. Die ze uitzendt tot dienst, om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen. Ook tot dienst van de erfgenaam Jakob.

De engelen gaan op de ladder, op de Weg des levens, waarop ook Jakob gaat. Ze zijn bij hem, want Jakob ziet ze opklimmen. Ze worden aldoor uitgezonden, want ze klimmen ook neder. Bewarend Gods oogappel zullen ze dag noch nacht rusten, altijd over-

vloedig zijnde in het werk des Heeren.

Zij zullen u, Gods gunstgenoot, naar 's Hoogsten welbehagen, opdat gij aan geen steen u stoot, op hunnen handen dragen. Gij zult op jonge leeuwen treên, op giftig' adders stappen; en, door gevaar noch vrees bestreên, Den leeuw en draak vertrappen' (Ps. 91:6).

Jakob eenzaam, verlaten en verloren? De HEERE is zijn Bewaarder, de HEERE is zijn Schaduw aan zijn rechterhand. Dan begrijpen we dat hij zijn voeten ophief en als een losgelaten hinde heentooog naar het land van het Oosten (Gen. 29:1). Door het geloof mocht hij de belofte zo dicht naar zich toe halen alsof ze vervuld was. Waar is Ezau en zijn zwaard? Is Jakob een vluchteling? Toch, eens zal hij wederkeren. De man dien het mag gebeuren dat God naar recht hem niet wil schuldig keuren.

Welgelukzalig is hij die den God Jakobs tot zijn Hulp heeft, wiens verwachting op den HEERE zijn God is! Die als Jakob hinkende aankomt in het huis van de grote God!

Jakob en de engelen waren op de Weg. Ja, de Heere stond op dezelve! God, Christus, de uitverkorenen en de engelen zijn één!

Gaat u ook op de Weg?

(wordt vervolgd)

Genemuiden,

ds. C. Hogchem

tot hem: Zeg nu Schibboleth; maar hij zeide: Sibboleth, en kon het alzo niet recht spreken.'

Het leven van de genade en de ware tale Kanaäns geeft een verbondenheid uit God. Hun taal is mijn harte-taal.

*Looft, hallelujah, looft den HEER!
Mijn ganse hart verheft Zijn eer;
Ik zal Zijn Naam en grootheid prijzen;
'k Zal, met d' oprechten onderling
Vereend, in hun vergadering
En raad, Hem plechtig eer bewijzen.*

Nadat Jezus de gelijkenis van het zaad in de akker had verklaard, kwamen de discipelen tot Hem. 'En de discipelen tot Hem komende, zeiden tot Hem: Waarom spreekt Gij tot hen door gelijkenissen?' 'En Hij antwoordende zeide tot hen: Omdat het u gegeven is de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven.'

Het historisch geloof is een blote vaststelling aan een gekende waarheid. Noodzakelijk, maar niet genoeg. Het is in aard en wezen onderscheiden van het waar zalmakend geloof. De kennis van de Schiften in onmisbaar. 'Het is te vrezen, ziende de dodelijke gerustheid en verregaande ongevoeligheid van velen, die onder het Woord van God leven, dat zij niet meer hebben dan zulk historisch geloof', aldus ds. G.H. Kersten.

Het zalmakend geloof leert het geheim van de onderhandeling en de afhandeling. Waarover gaat dit? Het onderwijs van de Heilige Geest geeft ware Godskennis, zelfkennis en Christuskennis. Het werkt een wonderlijke betrekking op God en Zijn Woord. De Heilige Schrift wordt geopend en ontsluit aan de door de wet verbroken en verbrijzelde zondaar geheimen van de zaligheid in Christus. Zo mocht Ruth als een arme weduwe op de akker van Boaz de gerst oprapen en ontving als een bijzondere gift de handvullen van de maaiers. Het eerlijk gekregen bezit moest ontdaan worden van het stro en het kaf en ze toonde deze aan Naomi. Haar leven was bij Boaz bekend, terwijl de betekenis van de persoon van Boaz nog verborgen was. Van Hem mocht ze nader vernemen door de verklaring van haar geofende schoonmoeder. Ze leefde van de geschenken goederen van Boaz, tot de gesteogst en de tarweogst voorbij waren.

Om het eigendom van Boaz te worden moest een rechtszaak de beslis-

19

Avondschemering van het leven

Onderhandeling en afhandeling

In het taalboek van de oude taal Kanaäns komen wij vele woorden tegen die de Heilige Geest leert verstaan.

Laten wij vaststellen dat alleen op de school van de Heilige Geest deze taal wordt geleerd. De mens is vanwege zijn doodstaat, zonder wederbarende genade, niet in staat de geheimen van deze taal te bevatten.

De bastaardtaal van de natuurlijke godsdienst toont daarom haar vijandschap tegen het soevereine onderwijs

van de Heilige Geest. 'Er is geschreven in de Profeten: En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan die het van den Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij'.

De taal van de ware van God geleerden is ten diepste onverstaanbaar voor de godsdienstige mens. 'En de Joden verwonderden zich, zeggende: Hoe weet Deze de Schriften, daar Hij ze niet geleerd heeft?'

In de tijd van de Richteren werd de afkomst van de stam vastgesteld door de taal die men sprak. 'Zo zeiden zij

sing brengen. Daarin was ze geheel lijdelijk. 'Toen zeide zij: Zit stil, mijn dochter, totdat gij weet hoe de zaak zal vallen; want die man zal niet rusten, tenzij dat hij heden deze zaak voleind hebbe'.

'Te dier ure verheugde Zich Jezus in den geest, en zeide: Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard; ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U'.

Wij stelden de onderwijzer van het oude taalboek een vraag. Hoe leerde u dit alles? Hij antwoordde: Door het onderzoeken of mijn huis op een zandgrond of een steenrots was gebouwd. Het paslood van Gods recht was daartoe noodzakelijk. Dat paslood was in de hand van de Heilige Geest. Dat wees het ongenoegzame aan buiten het fundament Christus.

Dat wees het tekort aan en brak alle gronden af. Het ongenoegzame van al de zielservaringen werd aangewezen. Dat leerde niet alleen schuldenaar zijn aan het recht Gods, maar gaf het inleven van de totale verlorenheid. Het was een afgesneden zaak van mijn zijde. Het behaagde de Heere de ogen te openen voor de noodzakelijkheid van het in-zijn in Christus. De plaatsbekledende en verlossende arbeid van Sions Borg werd verklaard in mijn hart. 'Om den arbeid Zijner ziel zal Hij het zien en verzadigd worden; door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen'.

Gods Woord bevindelijk leren, kennen en verstaan is het werk van de Heilige Geest. 'Want het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin.'

Dirksland,

ds. P. Blok

vaardigden.

Een opmerking van een van de afgevaardigden naar aanleiding van de tekst van het rapport, leidde tot een gesprek over de Herziene Statenvertaling (HSV). Meerdere afgevaardigden vroegen de synode opnieuw uit te spreken dat de gemeenten onverkort vasthouden aan de Statenvertaling. De preses herinnerde aan het duidelijk besluit dat de vorige synode nam: Het gebruik van de HSV in de eredienst en bij kerkelijke activiteiten is in de Gereformeerde Gemeenten niet toegestaan. 'Het is de zorg van de vergadering, dat de Herziene Statenvertaling polariserend gaat werken en ook schoolbesturen in een moeilijke positie kan brengen'. Het standpunt van de synode zal in een korte verklaring in De Saambinder worden herhaald.

Vertegenwoordiging en Voorlichting: vragen over het mandaat

Ouderling G.H. Verweij ('s-Gravenhage) meende een zekere spanning te bespeuren bij de uitgave van het Kerkelijk Jaarboek. De verzorging van de uitgave van het Kerkelijk Jaarboek is opgedragen aan de sectie Kerkelijke Administratie, terwijl het mandaat zegt dat het Jaarboek onder redactie van het deputaatschap staat. De preses gaf aan dat dit te maken heeft met het zorgdragen voor artikelen over jubilea, het schrijven van in memoriams en andere zaken, die vallen onder de eindverantwoordelijkheid van het deputaatschap. Op voorstel van de preses werd punt 3 van het mandaat enigszins anders geformuleerd: Het aanvaarden van de eindverantwoordelijkheid voor de uitgave van het kerkelijk jaarboek.

4

Bladzijden uit een synodaal journaal

Generale Synode 2010

In de lijn van een uiterst waardevolle traditie wendde de Generale Synode 2010 zich op de eerste synodedag in een telegram tot Hare Majesteit de Koningin en haar Huis. De Gereformeerde Gemeenten wensten onze vorstin daarin de rijk makende zegen des Heeren toe, zowel persoonlijk als ambtelijk. Tevens werd de wens vertolkt dat onze vorstin bij haar taakuitoefening zodanige beslissingen zou mogen nemen, die strekken tot Gods eer en tot welzijn van ons volk.

Het antwoord werd in de loop van de vroege morgen van volgende dag ontvangen. De particulier secretaris van de koningin bracht haar oprechte dank over voor de vriendelijke boodschap van de synode. De Koningin liet weten zeer erkentelijk te zijn voor de wijze, waarop daarin de gevoelens van verbondenheid met Haar en haar Huis tot uitdrukking waren gebracht. 'Namens de Koningin wens ik u allen gaarne een goede bijeenkomst toe!'

Zorg

Na de middagpauze van de eerste sy-

nodedag werd de bespreking van de rapporten voortgezet. Een gedeelte van het rapport Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting was reeds besproken in verband met de voorstellen voor de werkwijze van de synode. Het overblijvende gedeelte kreeg nu de aandacht van de afge-

foto: RD

Een andere vraag vanuit de synode betrof het actualiseren van punt 1 van het mandaat: het vertegenwoordigen van de Generale Synode. Hoe moet dat worden opgevat? De synode houdt immers na sluiting op te bestaan. Op voorstel van ds. W. Silfhout zal bij punt 1 een verwijzing worden opgenomen naar de toevoeging van de synode van 2007 bij artikel 29 van de DKO, die duidelijk maakt wat hier wordt bedoeld: 'Na het sluiten van de vergadering wordt de generale synode vertegenwoordigd door het Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting en door de overige deputaatschappen binnen de grenzen van hun mandaat'.

De commissie Mandaten

De Generale synode van 2007 had opdracht gegeven aan een commissie om de bestaande mandaten van deputaatschappen en facetten van hun werkwijze tegen het licht te houden. Het ging om de uitwerking van een Instructie van de Particuliere Synode Zuid-West. Wat valt er te verbeteren in de structuur van de huidige deputaatschappen? Kan het aantal ook worden verminderd? Kunnen overlappingen in taken worden weggenomen? Is er een zinvolle hergroepering denkbaar? Vanuit die bezinning zouden ook wijzigingsvoorstellen aan de synode kunnen worden gedaan.

Het rapport bevatte ook zulke voorstellen. Zo werd een proeve gegeven van een mandaat voor een Deputaatschap Begeleiding en Toerusting. Daarin worden de taken van de commissie Onderwijs en Moderne Media ondergebracht, evenals het contact met de landelijke bonden.

De bespreking van het rapport, waarbij ds. P. Mulder als voorzitter van de commissie de vragen beantwoordde, maakte vele tongen los. Circa dertien afgevaardigden namen aan de discussie deel, die voortduurde tot in de avond.

Allerlei vragen kwamen aan de orde. Ds. van Ekeveld stelde de vraag of een deputaat, die zijn ambt als ouderling neerlegt, deputaat kan blijven. Ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid informeerde of in de bezinning het inkrimpen van het aantal deputaatschappen en het beperken van de omvang ook was gehonoreerd. Ouderling J. Bloemendaal (Boskoop) vroeg aandacht voor het specifieke taalgebruik van de commissie, die alleen van commissies en werkgroepen wil weten. Weer een andere afgevaardigde wilde weten of de commissie had nagedacht over

een leeftijdsgrens voor deputaten. Hoe lang is de beoogde zittingsduur?

Vragenbeantwoording

Bij de vragenbeantwoording onderstreepte ds. P. Mulder, dat niet alles moet worden geregeld. In het licht van de Schrift en de kerkorde kiezen we als uitgangspunt, dat een deputaat als regel ambtsdrager moet zijn. Maar er zijn uitzonderingen mogelijk. Een deputaatschap heeft zijn eigen verantwoordelijkheid om dat te hanteren.

Moet iemand die 70 jaar is geworden zijn plaats in een deputaatschap ter beschikking stellen? Zo'n persoon kan in meerdere situaties nog heel goed functioneren. Dat moeten wij als synode niet willen regelen. De beslissing ligt a) bij de persoon, en b) bij het deputaatschap.

In de contacten met de bestaande deputaatschappen en commissies kwam het woord inkrimpen niet voor. Dat is ook wel begrijpelijk. Wat is de werkelijkheid? Het rapport geeft aan dat het aantal deputaten al twintig jaar gelijk gebleven is en schommelt rond de 150. Kennelijk is dat voldoende. Iets dergelijks geldt voor deputaten met 'een dubbele pet op'. In de praktijk valt dat mee. Er zijn slechts vijf deputaten die in vier deputaatschappen zitting hebben. Het beleid is er duidelijk op gericht om niet teveel taken neer te leggen bij dezelfde personen.

Wat de 'taal'-kwestie betreft, stelt het rapport voor om voortaan alleen te spreken over werkgroepen en commissies. Een werkgroep voert structureel taken uit binnen een deputaatschap, dat als zodanig aan de generale synode rapporteert. Een commissie kan zowel worden ingesteld door een deputaatschap als door de synode. Het werk van een commissie heeft een tijdelijk karakter. Ds. Mulder pleitte voor het niet meer gebruiken van de term 'sectie'. Het gevaar is aanwezig, dat een sectie uitgroeit tot een min of meer zelfstandig orgaan binnen een deputaatschap.

Denkrichting

Na het avondeten stelde ds. P. Mulder na enige bespreking de vergadering voor in te stemmen met de denkrichting van het rapport inzake het nieuwe deputaatschap Begeleiding en Toerusting (blz. 407, a,b,c,) en het voorgestelde mandaat van dit nieuwe deputaatschap.

Verschillende afgevaardigden gaven

aan zich enigszins bezwaard te gevoelen. Ds. D. de Wit te Rijssen-West sprak van een 'unheimisch Gefühl'. Het voorgestelde deputaatschap is heel breed. Is het nog wel controleerbaar? Hij had geen goed gevoel bij het opzetten van een dergelijk groot platform.

Ds. W. Silfhout constateerde dat er in de vergadering een zeker gevoel van onbehagen was. Een andere afgevaardigde waarschuwde echter voor het zich branden aan koud water. De stukken zijn helder. De voorstellen zijn goed doordacht. Ook hij kreeg bijval van enkele afgevaardigden. Ook wees men er nog op dat de werkzaamheden van het voorgestelde deputaatschap alle te maken hebben met kerkjeugd-school.

De preses stelde tenslotte voor om alleen de denkrichting van het rapport inzake het nieuwe deputaatschap Begeleiding en Toerusting (blz. 407, B1, a, b, c,) te aanvaarden. De synode besloot daartoe en zal op de overige voorstellen (blz. 408) terugkomen nadat de rapporten besproken zijn.

Afronding

De avondvergadering van de eerste synodedag werd afgerond met het vaststellen van de wijze van behandelen van de negen door de Particuliere Synoden ingediende instructies (of voorstellen). Voor de behandeling werden een aantal commissies ingesteld die de synode zullen adviseren op een van de komende zittingen. In enkele gevallen zal advies over een instructie worden uitgebracht door een deputaatschap: Diaconale en Maatschappelijke Zaken of Kerkrecht.

De instructie van de PS Zuid-West, die vroeg om een brede doordenking van de betekenis van apologetiek binnen de Gereformeerde Gemeenten, zal veel tijd vragen. Het deputaatschap Hoge Overheid zal in januari rapporteren over enkele uit te zetten lijnen. Het eindrapport zal D.V. over drie jaar beschikbaar zijn.

Daarna volgde nog een korte vergadering in comité, die alleen toegankelijk was voor ambtsdragers en betrekking had op de wijze van behandeling van enkele ingediende appellschriften. De eerste synodedag werd om circa 20.30 gesloten door ds. G. Clements nadat de vergadering Psalm 62:1 gezongen had.

(wordt vervolgd)

Waarde, ds. M. Golverdingen

"Opvoeden, een opgave"; door Johan Matze; uitg. Den Hertog, Houten; ISBN 978 90 331 2288 0; 77 blz.; € 9,90.

Wie zich wil verdiepen in de opvoeding, vindt boeken te kust en te keur. Daaronder zijn er gelukkig ook heel wat die geschreven zijn vanuit een Bijbels-reformatorische of gereformeerde visie. Drs. Johan Matze, die pedagogiek studeerde aan de RU in Leiden en onderwijsadviseur is bij Driestar-Educatief, voegde er een boekje aan toe. De inhoud bestaat uit bewerkingen van een aantal inleidingen die hij tijdens ouderavonden op scholen hield.

Het boekje is bedoeld om opvoeders 'handreikingen te doen in het opvoeden van geleende panden'. Achtereenvolgens komen per hoofdstuk de volgende onderwerpen aan bod: het gezin, de opvoeder, het basisgedrag van de opvoeder, de sociale ontwikkeling van het kind en het opvoedingsaspect van belonen en straffen. Het gaat dus niet zozeer om specifieke opvoedingsproblemen, maar om praktische tips in gewone opvoedingssituaties van alledag.

De schrijver is erin geslaagd zich aan deze doelstelling te houden. Hij stelt genuanceerd zaken aan de orde, zoals overwegingen voor en tegen kinderopvang en peuterspeelzaal. Indien men gebruik maakt van een peuterspeelzaal, 'moet die voor uw kind een veilige speelplek zijn in een vertrouwde omgeving'. In het hoofdstukje over de opvoeder, als het gaat over de taken van de opvoeder, hanteert hij de indeling van emeritus hoogleraar dr. W. ter Horst: schatbewaarder (beschermen), tuinier (verzorgen), herder (overdragen), gids (inleiden) en priester (inwijden). Bij die laatste taak -het inwijden in de geloofsgeheimen- stelt hij indringend aan de orde: 'Voorwaarde voor het inwijden in geheimen is dat de priester zelf de geheimen kent'. Daarbij merkt hij terecht op: 'Het grootste moment (in dat inwijden, FJV) is misschien niet eens te plannen'.

Uiteraard geldt ook in dit alles dat, nadat wij gedaan hebben wat we konden doen, de Heere de godsdienstige opvoeding door de Heilige Geest moet toepas-

sen aan het hart. Er zouden uit dit boekje meer citaten te noemen zijn waarover je enige tijd kunt nadenken zoals: 'Onvoorspelbare ouders hebben op den duur onvoorspelbare kinderen'.

Het boekje eindigt zeer terecht met de opmerking dat de ouder die zichzelf enigszins heeft leren kennen, 's avonds het avondgebed in iets gewijzigde vorm kan meezingen: 'Schoon onze zonden vele zijn, maak om Jezus' wil ons rein'. Is dit óók niet zo'n groot, niet te plannen moment: als opvoeder en opvoeding samen op de knieën smeken om de reinigmakende kracht van Jezus, Die Zijn volk wel weet op te voeden, omdat Hij in alles verzocht is geweest, doch zonder zonde, en medelijden kan hebben met onze zwakheden (ook als opvoeder en kind).

Wie zich praktisch en principieel in kort bestek wil laten informeren inzake enkele opvoedkundige aspecten, vindt in dit prettig geschreven en keurig uitgegeven boekje precies wat hij of zij zoekt.

Kampen,

F.J. Verweij

"Nagelaten brokken" (deel VII), vier preken van William Gadsby (1773-1844); uitg. Stichting Het Braambos; ISBN 978 90 8983 044 9; 93 blz.; euro: 7,50.

William Gadsby, in de negentiende eeuw predikant in de Engelse industriestad Manchester, sprak in zijn preken klare taal. Veel sprak hij over de heerlijk-

heid van Christus, over Zijn volheid en Zijn volbrachte werk. Een veelvuldige uitroep van hem was in dit verband: "Eer krone voor eeuwig Zijn hoofd".

Breed en wijd stalt hij de genade uit voor, zoals hij het zegt: arme zielen, walgelijke ellendelingen, geruïneerde, hulpeloze zondaren, voor stofwormen en wreed-aardige beesten die wij zijn. "En daarom, degenen die denken dat zij niet walgelijk, niet veracht en niet ellendig zijn, laat die hun eigen hemel maar houden".

In eigen oog was Gadsby ook niet meer dan een geruïneerde stofworm: "Ik voel me zo'n arm, oud, gebroken en lusteloos schepsel".

Stichting Het Braambos, in 1998 opgericht om met name werken van Engelse Strict baptists uit de negentiende eeuw te vertalen en te verspreiden, geeft vier preken uit van William Gadsby. Deze preken verschijnen in de reeks "Nagelaten brokken", waarin eerder reeds preken van Philpot, Kershaw en Mackenzie verschenen.

De stichting heeft zich sinds 1998 nogal druk gemaakt om de kinderdoop af te wijzen ten gunste van de volwassendoop, maar het thema van de doop komen in deze vier preken niet voor. Dan hoeven we daar ook niets over te zeggen.

Deze preken van Gadsby zijn hartdoorzoekend en afsnijddend, vol van het vrijmachtig welbehagen, heenwijzend naar het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt. Ze zijn te lang voor een leesdienst, hier en daar ook wat tijdgebonden (bij voorbeeld in zijn verzet tegen "de godsdienstige professoren" van zijn tijd, en tegen "een hemel die in Italië uitgevonden is", waarmee Rome wel bedoeld zal zijn).

Bij de redactie van deze preken had best meer oog mogen zijn voor de leesbaarheid. Bladzijden vol letters, zonder één enkele alinea, dat werpt onnodige hindernissen op in een tijd waarin velen leesmoe en kijkgraag zijn.

Philpot zei over de preken van William Gadsby: "Hij sprak met zo'n kracht en autoriteit dat het scheen alsof hij in de derde hemel was geweest". Daar is niets aan toe te voegen.

Lieren,

J. van 't Hul

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Nieuwdorp: ds. P. Melis te Veen;
Te Norwich (Canada):
ds. G. Beens te Kootwijkerbroek;
Te Oosterland: ds. J.M.D. de Heer
te Middelburg-Centrum.

BEDANKT

Voor Kampen:
ds. P. Mulder te Krimpen a/d IJssel;
Voor Leiderdorp:
ds. F. Mulder te Wageningen;
Voor Markham (Canada):
ds. J.B. Zipprow te Grand Rapids (U.S.A.);
Voor Picture Butte (Canada):
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

■ 75-JARIG BESTAAN GEREF. GEMEENTE AMSTERDAM-NOORD

Op 23 oktober 2010 is het 75 jaar geleden dat onze gemeente geïnstitueerd werd. Wij willen dit gedenken in de dankdagdiensten op **woensdag 27 oktober**. In deze diensten, die om 14.30 en 19.30 uur beginnen, hoopt ds. J. Schipper voor te gaan.

Een ieder wordt van harte uitgenodigd om deze diensten bij te wonen.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Amsterdam-Noord

■ 100-JARIG BESTAAN GEREF. GEMEENTE GENEMUIDEN

Op **30 november 2010** hoopt onze gemeente te herdenken dat het 100 jaar geleden is dat de gemeente werd geïnstitueerd. Op **deze datum** zal een herdenkingsdienst worden gehouden waarin onze herder en leraar, ds. C. Hogchem, hoopt voor te gaan. De dienst zal worden gehouden in ons kerkgebouw, Taghof 3. Aanvang: 19.30 uur. U wordt hierbij harte-lijk uitgenodigd deze dienst bij te wonen.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Genemuiden.

■ AANGEPASTE KERKDIENT TE HARDINXVELD-GIESSENDAM

Op **zaterdag 30 oktober** zal er een aangepaste kerkdienst voor verstandelijk gehandicapten gehouden worden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te

Hardinxveld-Giessendam. Ds. W.J. Karels hoopt te preken over 'de Arend' uit Job 39:22-38. Aanvang: 15.00 uur. Iedereen is van harte welkom.

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2010

* Pag. 469, **BOND VAN VROUWENVERENIGINGEN**

Het e-mailadres van de beheerder leeu-
tuurfonds, mevr. M.A. Heikoop-Gorter, is
gewijzigd in m.heikoop@solcon.nl

* Pag. 470, **Commissie Vakantieweken
Gehandicapten**

Het e-mailadres van de secretaresse,
mevr. M.A. Heikoop-Gorter, is gewijzigd
in: m.heikoop@solcon.nl

Staffledenadministraties: het juiste
e-mailadres van mevr. M.M. Kroon-
Fierens is: mm.kroon@filternet.nl

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS THOLEN 9 JULI 2010 TE NIEUWERKERK

De vergadering wordt namens de roe-
pende kerk van Sint Annaland geopend
door ds. E. Bakker, die verzoekt te zin-
gen Ps. 119:9, vervolgens leest hij Lukas
19:1-10 en gaat daarna voor in gebed.
Na een hartelijk woord van welkom aan
de afgevaardigden, de docenten van de
Theologische School, de deputaten art.
49 en de vele belangstellenden, spreekt
de tijdelijke preses enkele woorden n.a.v.
het gelezen Schriftgedeelte. Het mode-
ramen wordt als volgt samengesteld:
ds. J. Schipper, preses, ouderling B. Both,
scriba, ds. E. Bakker en oud. G.D. Roeland,
assessor en oud. M. van den Berge,
quaestor.

Vervolgens wordt overgegaan tot het
classicaal examen van kandidaat S. Mal-
jaars, die het beroep van de gemeente
Middelharnis heeft aangenomen.

Het examen wordt afgenomen door de
docenten van de Theologische School,
te weten:

ds. D. de Wit, Exegese; ds. L. Blok, Dog-
matiek; ds. W. Silfhout, Kerkrecht en ds. P.
Mulder, Kerkgeschiedenis.

Na het examen houdt kandidaat Maljaars
een preekvoorstel n.a.v. Handelingen
4:12.

Thema: De enige Naam tot zaligheid.

1^e een gegeven Naam;

2^e een noodzakelijke Naam.

Na de ontvouwing van deze gedachten
wordt beraad gehouden in besloten ver-
gadering, waarbij alle niet-ambtsdragers
zich verwijderen.

Namens de deputaten art. 49 spreekt ds.
C.J. Meeuse zijn tevredenheid uit en zegt
verblijd te zijn over hetgeen gehoord is.
De classis sluit zich bij monde van ds. A.J.
Gunst bij deze woorden aan.

De preses richt zich met enige harte-
lijke woorden tot kandidaat Maljaars
en wenst hem een goede ingang in de
gemeente(n) toe, bovenal dat hij de God
Jacobs tot zijn Hulp zou mogen hebben.

Hierna wordt de lastbrief van de classis
Tholen aan kandidaat Maljaars uitge-
reikt.

Op verzoek van de voorzitter wordt br.
Maljaars staande toegezongen Ps. 84 : 6.
De vergadering wordt door ouderling
G.D. Roeland met gebed besloten, nadat
nog is gezongen Ps. 121:1.

B. Both, scriba classis Tholen

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS AMSTERDAM 8 SEPTEMBER 2010

Namens de roepende kerk van Katwijk
aan Zee opent ds. G. Heijkamp de ver-
gadering. Hij laat zingen Ps. 93: 2 en 3,
leest hierna Psalm 93 en gaat voor in
gebed. Vervolgens deelt hij mee dat ds.
C. Neele op doktersadvies voorlopig rust
moet houden en dus ook niet aanwezig
is. Namens de classis zal hem een fruit-
bak bezorgd worden. Er zijn de volgende
mededelingen: Overleden zijn J. van der
Gouwe oud-diaken van de gemeente te
Leiderdorp in de leeftijd van 89 jaar. De
nabestaanden wordt de ondersteuning
des Heeren toegewenst. Oud. G. Schi-
paanboord was 35 jaar ambtsdrager van
Leiderdorp en oud. C. Vonk Noordegraaf
25 jaar te Hoofddorp. Laatstgenoemde
werd ook koninklijk onderscheiden.

Het moderamen wordt als volgt samen-
gesteld: ds. G. Heijkamp, preses; C.W. Bos,
quaestor; C. Vonk Noordegraaf, scriba; F.
Reijkerkerk en L.C. Waardenburg, assessor
en ds. R. Boogaard adviseur.

Brief van Cedrah waarin zij meedeelt dat
dhr. G. van der Heide benoemd is tot lid
van de Raad van Toezicht, met als porte-
feuille bouwzaken.

Brief van de Stichting beheer evangeli-
satie Gereformeerde Gemeenten classis
Amsterdam, waarin zij meedeelt dat de
gelden van de voormalige gemeente
te Haarlem ontvangen zijn en gedepo-
neerd op een rekening bij het Grootboek
van de Gereformeerde Gemeenten.

Door de ziekte van ds. Neele heeft de kerkvisitatie bij de gemeenten boven het IJ nog niet plaatsgevonden. Ds. Heijkamp zal afspraken maken en proberen met de oud. Lindhout of Vonk Noordegraaf de visitaties in de maand oktober te houden.

Op voorstel van ds. Heijkamp wordt gesproken over zijn consulentschap van de gemeente te Lisse en de hulp aan de gemeenten waarvan ds. Neele consulent is. Ds. De Waard is bereid om aan de gemeente Hoofddorp hulp te bieden als dat nodig is. Dit is in de classis Utrecht besproken. Ds. Mondria is hulpconsulent van Katwijk en ds. Van der Net van Leiderdorp, terwijl ds. Labee hulp verleent in Amsterdam-Noord. Ds. Heijkamp is

bereid als hulpconsulent van Zaandam te fungeren. Ds. Driessen en ds. G.W.S. Mulder hebben beide toegezegd hulp te willen verlenen in de gemeente van Lisse. Aan de classis Gouda zal schriftelijk gevraagd worden of ds. Mulder deze hulp kan verlenen en of zij ook verder wil helpen.

Bij de rondvraag wordt geïnformeerd hoe het is met oud. P. Boeder. Deze heeft een behandeling ondergaan en krijgt nu 35 bestralingen. De Heere gedenke hem in deze weg en zegene de behandelingen. Er zal een gezamenlijk overleg zijn tussen de kerkenraden van Andijk en Enkhuizen, waarbij drie opties ter tafel liggen om tot gemeenschappelijke kerkdiensten te komen.

Vanuit de klassicale evangelisatiecommissie wordt nog gemeld, dat met het deputaatschap voor de evangelisatie nader bekeken wordt hoe de verbouwing van "Simon de Looier" in Amsterdam kan worden gerealiseerd.

Leiderdorp wordt aangewezen om de classis op woensdag 12 januari 2011 om 10 uur te Lisse bijeen te roepen. Ds. Boogaard wordt gevraagd om de vergadering te beëindigen. Deze laat daartoe Psalm 3: 2 zingen en gaat voor in gebed. Hierna sluit de preses de vergadering.

C. Vonk Noordegraaf, scriba

BERICHTEN

■ ZANGAVONDEN

Geldermalsen

Jubileumzangavond t.g.v. het 50-jarig bestaan van de zangvereniging "De Lofstem" op **zaterdag 13 november**, aanvang 19.30 uur, in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente, Laan van Leeuwenstein 10, Geldermalsen. Hieraan werkt een groot aantal oud-koorleden mee. Organist Klaas Harms. Ds. B. Labee zal een meditatie verzorgen.

Hasselt

Psalmzangavond (met bovenstem) op **zaterdag 13 november**, aanvang 19.30 uur, in de Grote Kerk te Hasselt. Organist: Dick Slagman. Opening, meditatie en sluiting door ds. C.A. van Dieren. Collecte t.b.v. de ZGG.

Middelburg

Hervormingszangavond op **zaterdag 30 oktober**, aanvang 19.30 uur, in de Ter Hoogkerk van de Geref. Gemeente te Middelburg-C, m.m.v. kinderkoor "Blijde Stemmen" en Walchers mannenkoor. Opening door een ouderling van genoemde gemeente.

Zaltbommel

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 6 november**, aanvang 19.30 uur, in de Grote of Sint Maartenskerk te Zaltbommel. Medewerkenden: mannenkoor "Ethan" uit Yerseke, orgel: dhr. Van der Hart, jongerenkoor 'Cantilena' uit Wer-

kendam, orgel: Anton de Raad en een instrumentalist. Collecte t.b.v. de ZGG.

Zeist

Koor- en samenzangavond, te organiseren door de Ring Midden van de Bond van Zangverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten (BZGG), op **zaterdag 6 november**, in de kerk van de Geref. Gemeente te Zeist, Joubertlaan 5. Aanvang: 19.30 uur. Opening door een ouderling.

Appelwoord door ds. F. Mulder, namens Deputaatschap Bijzondere Noden.

Naast samenzang zullen de volgende koren hun medewerking verlenen: gemengd koor "Magnalia Dei" uit Amersfoort, jeugdkoor "Hammaälöth" uit Houten en gemengd koor "Psalmzingt den Heere" uit Waarder.

Collecte t.b.v. Deputaatschap Bijzondere Noden.

■ WORKSHOP VOGG, AFD. WEST

Op **zaterdag 6 november** organiseert de afd. West van de VOGG een workshop over het onderwerp "Improviseren n.a.v. het koraalboek". Locatie: kerk van de Geref. Gemeente te Rotterdam-Zuidwijk, Langenhorst 104. Aanvang: 14.00 uur. Toelichting door organist Chiel Jan van Hofwegen, die zelf een partita volgens de beschreven methode zal improviseren. Opgaven voor het zelf improviseren van een variatie via voggafdelingwest@gmail.com of tel. 078-6149743.

■ BIJENKOMST VAN ReVOKE TE RIDDERKERK

Het bestuur van de Reformatorische Vereniging voor Ongewild Kinderloze Echtparen (ReVOKE) nodigt alle leden - en de kinderloze echtparen die tot de doelgroep behoren, maar (nog) geen lid zijn - uit om deel te nemen aan onze bijeenkomst op **zaterdag 20 november** in een zaal van de kerk van de Geref. Gemeente te Ridderkerk, Anjerstraat 2, (tel.nr. 0180-424850).

Ds. C.J. Droger zal spreken over: Op huisbezoek bij een kinderloos echtpaar. Aanvang: 15.00 uur. Inloop met koffie/thee vanaf 14.30 uur. Sluiting 17.15 uur. Aanmelden per e-mail: aanmelden@revoke.nl of telefonisch (0341) 425712.

■ ZEEUWSE ZENDINGSDAG TE GOES

Op **zaterdag 13 november 2010** hopen de zendingscommissies van de Gereformeerde Gemeenten van de classis Middelburg, Goes en Tholen, voor de 48e keer, hun jaarlijkse zendingsdag te houden in de "Sionkerk" aan de L. de Coligny laan 177 te Goes. Zoals gewoonlijk zijn er een tweetal bijeenkomsten.

De middagbijeenkomst:

Aanvang 15.00 uur.

Sprekers: Ds. G.J.N. Moens (opening), mevr. A.G. de Bree vertelt een verhaal voor de kinderen en dhr. J.M. Walhout, oud-zendingsmedewerker, hoopt iets te vertellen over zijn werk in Guinee.

Ook worden de gelden overhandigd, die verzameld werden met het ophalen van het oud papier, door schoolkinderen uit Wolphaartsdijk aan het deputaatschap.

De avondbijeenkomst:

Aanvang 19.00 uur.

Sprekers: Ds. C.J. Meeuse (opening), Ds. J.M.D. de Heer hoopt iets vertellen over

zijn werk als zendingsdeputaat. En de mannenkoren Ethan uit Yerseke en Jedduthen uit Krabbendijke zullen enkele liederen ten gehore brengen.

Zowel 's middags als 's avonds zal er een collecte voor de zending worden gehouden.

Voor de gratis broodmaaltijd tussen de diensten, kunt u zich tot uiterlijk 6 november opgeven bij de heer C. Rommers.

E-mail: zending.oudpapier@inter.nl.net; tel. 0113-233101 (bij voorkeur via e-mail).

16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Breda 19.00 uur ds. L. Blok; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft 19.00 uur ds. Terlouw; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 en 19.00 uur ds. Karens (dovendiensten); Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Drachten 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. Van Belzen; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.30 en 19.00 uur stud. Huijser; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. Schot; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 10.00 uur ds. J. Karels en 15.00 uur ds. De Wit; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 18.00 uur ds. Van Rijswijk; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Haamstede 15.30 uur ds. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joesse; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur ds. Boogaard; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 18.15 uur ds. Kattenberg; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.30 uur (H.D.) ds. Van Krimpen; Krabbendijke 14.00 uur ds. Golverdingen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 14.00 uur ds. Hoogerland en 18.00 uur leesdienst; Leerdam 17.00 uur ds. Melis; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Marknesse 19.00 uur ds. Schot; Meeuwen 9.30 en 15.00 uur stud. Baaijens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Melissant 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Maljaars; Moerkapelle 9.30 (doventolk) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. Tuinier; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 18.30 uur ds. Kleppe; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur stud. Visser; Oostburg 10.00 uur ds. Vreugdenhil; Oosterland 14.30 uur ds. Maljaars; Oostkapelle 15.00 uur ds. De Heer; Opheusden 10.00

■ VOORTGANG HULPVERLENING HAÏTI

Het deputaatschap heeft tot nu toe ruim € 1 miljoen toegekend aan directe noodhulp en wederopbouw. Via deze projecten krijgen gezinnen inkomen voor opruimingswerkzaamheden, worden beschadigde kerken en scholen hersteld, worden nieuwe huizen gebouwd, worden sanitaire voorzieningen gerealiseerd en drinkwaterpunten aangelegd. Het ene project verloopt soepeler dan het andere, omdat de problematiek complex is na zo'n omvangrijke schade, waarbij ook overheidsdiensten volledig ontregeld waren. Hieronder ziet u een overzicht van de belangrijkste wederopbouwprojecten die door het deputaatschap Bijzondere Noden worden gesteund.

Project	Gerealiseerd per 1/9/2010	Nog te realiseren
Huizenbouw I	35 permanente huizen afgewerkt	65 huizen
Tijdelijk inkomen	3 maanden salaris voor 220 werkers	1 maand salaris voor 220 werkers
Herbouw van kerken	Herstel en herbouw van 10 kerken	25 kerken te herstellen
Salaris voorgangers	6 maanden salaris voor 38 voorgangers	6 maanden salaris voor 38 voorgangers
Herstel onderwijs	Tot 1/7/2010: puingeruimd bij 18 scholen; 27 scholen krijgen steun bij herstarten van onderwijs; onderhandelingen met overheid over eigendomsrechten van grond	Nog ongeveer 15 scholen moeten worden gesloopt; 35 scholen worden herbouwd zodra de overheid toestemming geeft

Het deputaatschap verwacht in de komende maanden nieuwe voorstellen voor projecten die gericht zijn op het herstel van de landbouw. Daarnaast zullen er voorstellen komen voor verlenging en uitbreiding van lopende projecten. Het herstel van de schade zal nog jaren duren. Vandaar dat het deputaatschap de besteding van de ontvangen gelden spreidt over langere tijd. Op dit moment is nog niet duidelijk wanneer de wederopbouwprojecten afgerond zullen zijn. Via *De Saambinder* en de website zullen eventuele nieuwe ontwikkelingen worden gemeld.

Namens het deputaatschap hartelijk dank voor uw steun en vertrouwen.
L. van der Maas, algemeen secretaris.

KERKDIENTSTEN

■ ZONDAG 31 OKTOBER 2010

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 18.00 uur stud. Baaijens; Aalst 9.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. Melis; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 15.00 uur ds. Van Manen; Arnhem 10.00 uur ds. Kleppe en 15.00 uur ds.

Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Mondria; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. W.J. Karels; Bodegraven 19.15 uur ds. Van der Net; Borssele 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Van Boven; Boskoop 9.30 uur ds. Paul en

en 18.30 uur ds. Verweij; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Oude Tonge 14.30 uur ds. Bakker; Poederoyen 15.00 uur ds. Labee; Poortugaal 16.30 uur ds. Driessen; Rheden 10.00 uur stud. Huijser; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. P. Mulder; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. Van Gelder; Rotterdam-Centrum 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 15.30 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Van Gelder; Soest 15.00 uur ds. F. Mulder; Spijkenisse 14.30 uur ds. Pater; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. Mouw; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. De Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 uur ds. Van Gelder; Vlaardingen 16.30 uur ds. Paul; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 18.30 uur ds. C. Harinck; Wierden 15.00 uur ds. J. Karels; Woerden 10.00 uur ds. Driessen en 19.15 uur ds. Joosse; Wolphaartsdijk 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Zwolle 9.30 en 19.00 uur leesdienst.

■ DINSDAG 2 NOVEMBER 2010

Brakel 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Deventer 19.00 uur ds. Verweij (dankdag); Helvoetsluis 19.30 uur ds. Hakvoort; Urk 19.30 uur ds. Van Belzen.

■ WOENSDAG 3 NOVEMBER 2010 DANKDAG

Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 14.30 en 19.30 uur ds. Visscher; Andijk: zie Enkhuizen; Apeldoorn 14.30 en 19.30 uur ds. Meeuse; Barendrecht 14.30 en 19.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30

uur ds. Clements en 14.00 en 19.30 uur ds. Van Krimpen; Beekbergen 10.00 uur ds. Mondria en 15.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Visscher en 14.00 uur en 19.30 uur ds. C. Harinck; Bodegraven 14.30 en 19.00 uur ds. Van Gelder; Boskoop 15.00 en 19.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 19.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 9.30 uur ds. W.J. Karels en 14.30 uur stud. Visser en 19.45 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30, 14.00 en 19.30 uur ds. Van Boven; Doetinchem 9.30 uur ds. J. Karels en 19.30 uur ds. Verweij; Dordrecht 14.30 en 19.45 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 9.30 en 15.30 uur ds. Verweij; Elspeet 10.00 en 19.00 uur ds. Van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. Tuinier; Enkhuizen (in de Ontmoetingskerk) 15.00 en 19.30 uur ds. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. De Wit en 19.30 uur ds. Van der Net; Genemuiden 9.30 en 19.30 uur ds. Hogchem; Gorinchem 15.00 en 19.30 uur ds. L. Blok; Gouda 14.30 en 19.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. Driessen en 16.30 uur ds. Paul; 's-Gravenzande 15.00 en 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Haamstede 10.00 en 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Houten 10.00 en 15.30 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 19.30 uur ds. Kleppe; Klaaswaal 10.00 en 16.30 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.30 uur ds. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30, 14.30 en 19.45 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 14.30 uur ds. Baan en 19.45 uur ds. Joosse; Lelystad 14.30 en 19.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. G.W.S. Mulder en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 9.30 en 14.30 uur ds. Van Belzen; Moerkapelle 14.30 en 19.00 uur (doventolk) ds. W. Harinck; Nieuw Beijerland 9.30 en 16.00 uur ds. Vermeij; Nieuwerkerk Zld 9.30 uur ds. Gunst en 15.30 uur ds. Bakker; Nijkerk 14.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Nunspeet 9.30, 14.30 en 19.30 uur ds. Schot; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.30 uur ds. Gunst; Oostvoorne 15.00 uur ds. Silfhout en 19.30 uur stud. Visser; Opheusden 10.00 uur ds. Meeuse en 19.00 uur ds. Maljaars; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Oudemirdum 14.00 en 19.00 uur stud. Baaijens; Rheden 14.30 en 19.00 uur ds. Moens; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 9.30 en 19.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 19.00 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 15.00 en 19.30 uur ds. Schipper; Scherpenzeel 10.00 en 19.00 uur ds. Verschuure; Slied-

Een stem uit het verleden

*Gij zijt Mijn knecht, u heb Ik uitverko-
ren en heb u niet verworpen.*

Jesaja 41:9

Wat is Gods volk toch een bewel-
dadigd volk. O, konden zij het altijd
maar zien en geloven. Wat zou hun
leven anders zijn. Hun leven zou
meer tot ere Gods zijn. De hemel
zou meer in hun hart zijn, maar nu
is het vaak een hel.

Het ontbreekt Gods kinderen zo
vaak aan geloof, licht en ver-
trouwen. Wat worden ze vaak
geslingerd door de kracht van het
ongeloof. En al zijn onze ogen nog
niet uitgestoken, zoals bij Simson,
maar toch zien we de meeste tijd
alles zo verkeerd. Bij ons is het
helaas zo vaak: de weg des Heeren
is niet recht.

Wij moeten met Paulus van God
gegrepen zijn, zoals hij daarvan
spreekt in Filippenzen 3: 'Niet dat ik
het alrede gekregen heb of alrede
volmaakt ben; maar ik jaag daar-
naar, of ik het ook grijpen mocht,
waartoe ik van Christus Jezus ook
gegrepen ben.' Pas dan zullen wij
ook zelf kunnen grijpen. En ook
daartoe moeten wij in de praktijk
van ons leven maar telkens genade
krijgen. Wij moeten maar steeds le-
ren dat wij met onze handen overal
af moeten blijven.

Tot de beproeving van het ware
geloof, in alle wegen en om-
standigheden, is God de Heilige
Geest zo noodzakelijk. Wij hebben
voorkomende, blijvende en
achtereenvolgende genade nodig. Wij
zijn en blijven in alles steil en diep
afhankelijk van de invloeden van
de Goddelijke genade. Doch on-
danks dit alles, Gods volk ligt toch
voor Zijn rekening. Het mag zich
door Zijn hand laten leiden. Gods
hand is een almachtige hand. Door
die hand wordt onze tegenstand
gebroken. De Heere brengt de
Zijnen waar Hij ze hebben wil. Hij
roept Zijn volk toe: 'Vrees niet, want
Ik ben met u; zijt niet verbaasd,
want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook
help Ik u, ook ondersteun Ik u met
de rechterhand Mijner gerechtig-
heid.'

wijlen ds. W.C. Lamain

recht (Middeldiepstraat 31) 9.30 uur ds. Brugge; Spijkenisse 14.30 en 19.45 uur stud. Huijser; Stolwijk 10.00 uur ds. Baan en 19.30 uur ds. De Leeuw; Terwolde-De Vecht 14.00 en 19.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 14.30 en 19.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 19.00 uur ds. Mouw; Utrecht 14.30 en 20.00 uur ds. De Waard; Veen 14.30 en 19.30 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 uur ds. F. Mulder en 16.15 uur ds. Verschuure; Waardenburg 14.30 en 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 14.30 en 19.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 9.30, 15.00 (H.D.) en 19.30 uur ds. Karens; Woerden 10.00 uur ds. W. Harinck en 19.00 uur ds. Baan; Zeist 10.00 en 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 15.00 en 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 14.30 uur ds. Pater en 19.30 uur ds. Driessen.

■ DONDERDAG 4 NOVEMBER 2010

Barneveld-Zuid 9.30, 14.00 en 19.30 uur ds. Bredeweg; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 14.00 uur ds. W. Harinck (huw.bev.); Hoofddorp 19.45 uur ds. Schot; Lisse 14.00 uur ds. Neele (huw.bev.); Meeuwen 19.30 uur ds. Van Ekeveld (voor de zending); Naaldwijk 19.45 uur ds. Silfhout; Poederoyen 14.30 uur stud. Baaijens en 19.00 uur stud. Huijser (dankdag); Puttershoek 19.30 uur ds. De Heer; Sint Annaland 19.30 uur ds. Baan.

■ VRIJDAG 5 NOVEMBER 2010

Middelburg-Centrum 14.30 uur ds. De Heer (huw.bev.); Ridderkerk 14.30 uur ds. De Leeuw (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN WOENSDAG 3 NOVEMBER 2010 DANKDAG

Amsterdam (Looiersgracht 70) 19.30 uur ev. J. Krijgsman; Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

'Zalig zijn zij die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams'

Openbaring 19:9

Met ontroering ontvingen wij het bericht van het overlijden van onze oud-ambtsbroeder, de heer

Cornelis Mijnders

in de ouderdom van 87 jaar.

Van 1977 tot 1990 heeft hij als ouderling met grote toewijding en liefde zijn ambtelijke taak in onze gemeente verricht.

De Heere gedenke zijn vrouw, de kinderen en kleinkinderen met Zijn troost en ondersteuning.

Namens de Gereformeerde Gemeente te Dordrecht,
ds. A.A. Brugge, preses J. Everse, scriba

Dordrecht, 17 oktober 2010

Ambtskleding...

Klamar's
FASHION

Klaas Leendert en Marian Blok
's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

Levend water (7 preken)

ds. E. Venema

- laatste mogelijkheid (in Drachten)
- nu portvrij!

Geb.; € 12,50; t 0512-519839
aukedeboer@solcon.nl

Sichting een luisterend oorg
jeep epeep ien loep

Orgel- en zangavond

**D.V. zaterdag
6 november 2010**

**Herv. Kerk
Hoornaar**

**Organist:
Jan Rozendaal**

m.m.v.
**Mannenensemble
"Ethan" o.l.v.
Johan Adriaanse**

**Samenzang
Improvisaties
Koorzang**

**Aanvang:
19.30 uur
Toegang vrij!!**

**Collecte
t.b.v. SEZ**

**Meditatie:
ds. K. Veldman**

Kamers te huur in Kockengen.
(Regio Utrecht) 06-24225836

Voor ambtskleding
een passende collectie

den Engelsman & van Driel

www.denengelsmanenvandriel.nl

Voorstraat 15, 4697 EH Sint-Annaland, tel. + fax (0166) 65 24 90
maandagmorgen gesloten, vrijdagavond koopavond

**SHG biedt u
passende zorg**

Uitgaande van de
Gereformeerde Gemeenten in
Nederland biedt de SHG zorg
die aansluit bij uw manier van
leven. Bijbelse normen en
waarden vormen daarin de basis
voor uw en onze
dagelijks levenshouding en
mediagebruik.

Kraamzorg

Bel 0187 - 4891 73

b.g.g. 0342-49 21 55
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Thuiszorg

Bel 0166 - 65 26 05

ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

DE GRATIS ZORGBROCHURE ZENDEN WIJ U GRAAG TOE

Te koop in **Elspeet**:
Ruime halfvrijstaande woning,
4 slaapk. Bel voor meer info
06-29006634 of kijk op
www.roggeweg19.nl

Begravenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

*In verband met uitbreiding van het werk roept het deputaatschap Zending
Gereformeerde Gemeenten sollicitanten op voor de volgende functie:*

Evangelist voor Ecuador

Doel van de functie

ZGG wil een nieuwe zendingspost starten in Ecuador. Het werk van de evangelist is erop gericht mensen te bereiken met Gods Woord en op langere termijn te komen tot gemeentevorming. Op dit moment werken er evangelisten in Machala en Portoviejo. Bovenplaatselijk zijn een theologisch toeruster en een jeugdwerker werkzaam.

Taakinhoud:

- Het verrichten van zendings- en evangelisatieactiviteiten met een gemeentestichtend karakter op de nieuwe zendingspost
- Samen met de andere teamleden verantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van het zendingswerk van ZGG in Ecuador

Vereisten

- HBO werk- en denkniveau; bij voorkeur theologische opleiding
- Bereidheid om de Spaanse taal te leren
- In staat zijn soepel om te gaan met cultuurverschillen
- Flexibele instelling en goede contactuele eigenschappen
- Volharding en geduld

Vanwege de aard van dit zendingswerk zoeken wij iemand van 23 jaar of ouder.
Het betreft een uitzending voor ten minste vijf jaar.

Op de website van ZGG is ook een vacature te vinden voor evangelist in Boké (Guinee). Ook zoeken wij zendingsechtparen voor Oost-Azië. Neem voor meer informatie contact op met het zendingsbureau of kijk op www.zgg.nl.

Sinds 1995 verricht ZGG onder de naam Misión Holandesa Maranatha zendingswerk in de armenwijken van drie grote steden in Ecuador: Guayaquil, Portoviejo en Machala. In deze plaatsen zijn kleine zendingsgemeenten ontstaan. Deze gemeenten worden begeleid naar zelfstandigheid zodat op termijn een gereformeerd presbyteriaans kerkverband kan ontstaan.

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten en zich verbonden voelen met de zendingsopdracht zoals die namens onze gemeenten gestalte krijgt. Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding, ervaring en referentieadressen graag voor 12 november 2010 richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten, t.a.v. de heer drs. P. Eikelboom, directeur, Postbus 232 3440 AE Woerden. Per e-mail solliciteren kan ook: zgg@cbgg.nl.

De sollicitatiegesprekken zullen D.V. plaatsvinden op 19 november en 3 december 2010.

Voor inlichtingen over deze functie of voor andere sollicitaties kan contact worden opgenomen met de heer P. Eikelboom, directeur (kantoor: 0348-489950, privé 0318-634626) of ds. W. Harinck, secretaris (079-5931470).

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Te huur of **te koop gevraagd:**
woning eventueel met
schuur en stukje land.
Voor veehoudersechtpaar 55+.
Achterstallig onderhoud geen
bezwaar. Bereid hand- en
spandiensten te verrichten.
Telefoon: 06-38350447

Te koop
**GOED ONDERHOUDEN
EENSGEZINSWONING**
Ideaal voor starters!
Valckeniseweg 21 in **Rilland**
Vraagprijs: 159.500 euro k.k.
Voor meer info: www.huislijn.nl
Telefoon: 0113-268738
Mobiel: 06-52544833
Email: marcdezeeuw@hotmail.com

GERT JAN
KREIJKES
uitvaartverzorging

dienstbaar in vertrouwen

*ongeacht uw verzekering
verzorgen wij begrafenissen in Rijssen en omstreken*

G.J. Kreijkjes	G. Pluimers
Piet Heinstraat 26 7461 EZ Rijssen	De Steege 1 7462 VA Rijssen
Tel. 06-51911174 Tel. 0548-520159	Tel 06-15683351 Tel. 0548-515946

www.gertjankreijkjes.nl

Te Koop: Loenen (GLD)
Bij Beekbergen. Geheel vrijstaande
woning, 4 sl.kamers, met grote
zolder. Met aanleunwoning voor
b.v. ouders of kantoor/praktijk-
ruimte met 1 sl.kamer. Gelegen op
2000 meter grond. Prima onder-
houden. Geheel geïsoleerd. Schu-
ren en garage. Op doorgaande
weg naar Eerbeek. Aanvaarding in
overleg. Vraagprijs : € 449.000.-
Tel. 055 5052768

Gezocht: De Brochure uit de
Gemeente van Benthuizen uit
1937 i.v.m. de verbouwde kerk,
preek uit Genesis 26:22b
"Rehoboth".
Inlichtingen naar: G.M. van Zuijlen
Tel: 071-4020787

*Het deputaatschap tot
Hulpverlening in Bijzondere
Noden van de Gereformeerde
Gemeenten houdt zich in het
kader van het door de Generale
Synode aan haar verstrekte
mandaat bezig met diaconale
hulpverlening in binnen- en
buitenland. Deze hulpverlening
betreft zowel de leniging van
nood in acute noodsituaties
alsook meer structurele projecten
waarbij wordt samengewerkt met
locale kerken en/of christelijke
organisaties. Voor de uitvoering
van deze taken beschikt het
deputaatschap over een eigen
bureau in Woerden.*

Het deputaatschap zoekt in verband met het aanstaande vertrek van de huidige functionaris op een nieuwe

Projectcoördinator

Geboden wordt een veelzijdige en verantwoordelijke functie met veel internationale contacten. Betrokkene moet zich aangetrokken weten tot het diaconale werk in overeenstemming met de doelstellingen van het deputaatschap. De functionaris werkt nauw samen met de algemeen secretaris van het deputaatschap, aan wie ook wordt gerapporteerd.

Functie-inhoud:

Naast de algemene secretariële werkzaamheden omvat deze functie o.a. :

- Het onderhouden van contacten met uitvoerende partners in het buitenland
- Het beoordelen van hulpaanvragen en het deputaatschap daarover adviseren
- Het verzorgen van rapportages over de voortgang en realisatie van projecten
- Het samenstellen van voorlichtingsmateriaal ten behoeve van de fondswerving
- Het opstellen van subsidieaanvragen voor projecten
- De voorbereiding van de deputatenvergaderingen en de uitwerking van de besluiten

Functie-eisen:

- Minimaal HBO werk- en denkniveau
- Goede beheersing van de Nederlandse en Engelse taal, Spaans is een pre
- Goede (interculturele) communicatieve vaardigheden
- Bereidheid zonodig ook buiten kantooruren te werken en buitenlandse bezoeken af te leggen
- Internationale ervaring is een pre
- Belijdend lid van de Gereformeerde Gemeenten

Voor inlichtingen over deze functie kunt u contact opnemen met de algemeen secretaris, L. van der Maas (tel. kantoor 0348 - 489910, tel. privé 0577 - 491041), of met de secretaris van het deputaatschap, ir. A. Waaijenberg (tel. 0416 - 692057).

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding en ervaring dienen binnen twee weken na verschijnen van dit blad te worden gericht aan:

Deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden
t.a.v. ir. A. Waaijenberg
Wielstraat 23
4264 AT VEEN

Kies voor diepgang

www.gezinsgids.nl 030 2303500
*Prijs op basis van incasso

Inclusief winternummer

3 maanden
€ 15*

GezinsGids
IDENTITEIT VOOR NU

TE KOOP in NIEUWE TONGE

H. J. van Beierenlaan 37, 3244XH
Praktische, kant en klare eensgezinswoning met maar liefst 4 slaapkamers, compacte tuin en stenen tuinschuur. De woning ligt tegenover een speelplein en nabij school en kerk.
Voor meer informatie:
www.vanalphenmakelaardij.nl
0187-476555

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Op zoek naar een
doopjurk of dooppakje?

Kijk op **www.naaiatelier-jannie.nl**
voor onze uitgebreide collectie
of bel ons voor een afspraak!

J.W. Petersen-de Langen
Beethovenlaan 54
8071 VL Nunspeet
Tel. 0341 - 257203

Geeft gij hun te eten...

Gaarkeukens. In Oekraïne en Moldavië krijgen de allerarmsten dagelijks voedsel verstrekt door de Joods-christelijke gemeenten.
Daarbij gaat ook het Woord open.

Dit is een samenwerkingsproject van het Deputaatschap Bijzondere Noden en het Deputaatschap voor Israël.

Uw gift is welkom
op nr. 4618 63 723

t.n.v. Deputaatschap
voor Israël

Postbus 400
3440 AK Woerden
Tel. 0348 - 489 929

E-mail: info@boardforisrael.nl

Israël verdient...

onze steun!

Te huur in Canada, een
vakantiewoning dichtbij Norwich (Ontario). Tel. 001519 688 0947.
Hollands sprekend.

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Een presentatie over evangelisatie.

- Geestelijke nood in Nederland
- Bijbelse opdracht van evangelisatie
- Evangelisatie op de posten
- Evangelistie vanuit de gemeenten
- Praktijkvoorbeelden
- Vragenbeantwoording

Voor kerkenraden, verenigingen of commissies komt onze voorlichter 's avonds of overdag graag langs om een mooie presentatie te laten zien over het evangelisatiewerk in ons land. Informatief, bezinnend en praktisch!

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften: Tel. 0341-253588.
Presentatie op scholen (met een lesbrief) is ook mogelijk.

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

NIEUW 7 preken door
ds. A. Verschuure

€ **9,90**

Verschijnt
D.V. november
2010

Dit boek is te bestellen
bij contactpersoon
actiecommissie:
A.M. Blik
Oostweg 71
4413 BS Krabbendijke
0113-501282
E-mail :
amblik@klikSAFE.nl

Deze advertentie is mede mogelijk gemaakt door:
Boekhandel & Antiquariaat Versprille

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

6-daagse samenzangreis naar Israël

D.V. maandag 6 juni t/m zaterdag 11 juni 2011.
Met medewerking van: Ds. A. Schot uit Nunspeet, organist Pieter Heykoop en het Deputaatschap voor Israël.
We hebben zeer gunstige vliegtijden. We bezoeken deze dagen o.a. Nazareth Village o.l.v. Maarten

Dekker, het meer van Galilea, Kapérnaüm, de plaats van de wonderbare spijziging, de Jordaanvallei, de Dode Zee en Massada. Tijdens ons verblijf in Jeruzalem bezoeken we o.a. de Olijfberg, de hof van Gethsémané en de Oude stad. We maken een tocht langs de Klaagmuur, het bad van Bethesda

en de Graftuin. Ook brengen we een bezoek aan Yad Vashem. Voor het complete programma zie onze website. Tijdens onze reis gaan we enkele keren in diverse kerken psalmen zingen. De deelnameprijs is € 1.115,-. Dit is inclusief vervoer naar Schiphol en weer naar huis. En inclusief fooien, Nederlands sprekende gids, excursies en entreegelden. De opstaproutes zijn: Rijssen > Beekbergen > Barneveld > Schiphol.

En de route Goes > Krabbendijke > Ridderkerk > Schiphol.

Voor alle gegevens: zie onze website of bel 0113 - 57 36 81.

Wintersfeerreis D.V. 7 t/m 12 februari

Zes dagen naar Zwitserland. Met o.a. een schitterende treintocht met de Glacier Express door de besneeuwde Zwitserse Alpenwereld en een treintocht naar de Gornergrat. Prijs € 789,- inclusief alle excursies- en excursiegelden. Luxe touringcar, driesterrenhotels, reisleader enz. Laat deze exclusieve reiskans niet ondersneeuwen. Opstapplaatsen: Middelburg, Goes, Kruiningen en Krabbendijke. Plus vervoer vanuit Ridderkerk. Zie voor de complete info: www.burgtours.nl of bel 0113 - 57 36 81. Opgeven kan t/m 30 november a.s.

Reizen Israël op maat

Wilt u met de vereniging, of met leden van de kerkelijke gemeente een keer naar Israël? Of met familie. Wij kunnen hier een mooie en verantwoorde inhoud aan geven inclusief het regelen van de vliegtickets, gidsen en hotels.

BURGTOURS - Margrietstraat 30 - 4401 EZ Yerseke
E-mail: info@burgtours.nl - tel. 0113-573681 - www.burgtours.nl

Abonnee worden?

Nieuwste boek ds. Moerkerken gratis!

Daniël is het jongerenblad dat actueel, aansprekend en bezinnend tegelijk is. Nieuwe abonnees krijgen óf de laatste nummers van **Daniël** in 2010 gratis óf ontvangen het nieuwste boek van ds. A. Moerkerken, **Zin en mening**. * **Daniël** kost € 30 per jaar.

Het boek **Zin en mening**. Een bezinning op de uitleg van de Heilige Schrift is bedoeld als hulpmiddel om de betekenis van de Bijbel beter te begrijpen. Dit boek vertelt over de theorie, de methodiek, de praktijk en de geschiedenis van de uitleg van Gods Woord. Het boek is geschreven voor gemeenteleden en belangstellende jongeren. Het boek kost in de boekwinkel € 15,90.

Vul de bon in op www.jbagg.nl/daniel

Fam./dhr./mw.**

Voorletter(s): _____ Tussen-voegsel (voluit): _____ Achternaam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Bank- of gironr.: _____ Geboortedatum: _____ (dd-mm-jjjj)***

Ik kies voor:

laatste nummers van Daniël in 2010 gratis gratis boek Zin en mening

* Voorwaarde laatste nummers gratis: abonnement loopt tenminste door tot eind 2011. Voorwaarde boek Zin en mening gratis: abonnement loopt tenminste door tot eind 2012. ** Doorhalen wat niet van toepassing is. *** Van de rekeninghouder

Opsturen naar: Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten, Antwoordnummer 2108, 3440 VB Woerden

Den Hertog uitgeverij

Gereformeerde Gemeenten

Orgelcentrum Andante is dealer van
JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT

In onze beide winkels is een ruim assortiment aan bladmuziek in zowel notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL | **Oranjestraat 6, RIJSSSEN**
Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851 | Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Dorst

BEGRAFENISVERZORGING

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 69 74 38
Mobiel: 0610 64 28 07

Wij verzorgen alléén begrafenissen

kina
begravenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper J. Kooijman
010-450 66 26 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagratia.nl

Begravenisonderneming De Floe

Delkant 8 - 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74

*
Voor Leerdam en omstreken
J.H. van Panhuis 06 - 51 52 31 03

*
www.begravenisondernemingdekloe.nl

Ambtskleding

2- of 3-delige kostuums, preekjassen
overhemden, dassen, hoeden

Trouwkostuums

jacquets, gilets, schoenen,
accessoires

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99

Serie 'Gemeenteavonden' door ds. A. Schot

- Een inzetting die God behaagt (over het huwelijk)
- Op Mijn trouwverbond (over het genadeverbond)
- De rechtzinnige leer verklaard (over de Dordtse Leerregels hoofdstuk 1)

paperback • 72-80 blz. • lezingen en vragenbeantwoording • € 6,- per stuk • excl. verzendkosten • boekje over het huwelijk al verschenen; andere deeltjes verschijnen binnenkort

www.ripepublishing.com

e-mail: LS@ripepublishing.com Prinses Christinastraat 27 Oranjelaan 21
telefoon: 0113-613740 4455 BC Nieuwdorp 8071 LD Nunspeet

Ripe publishing

LECTORI SALUTEM

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbagg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbagg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentie-adres Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

begrafenisverzorging

Wij verzorgen begravenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzoergers

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813
Kampen e.o. T (038) 3332 383
Rijssen e.o. T (0548) 540 053
overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bjanssen 0113 - 34 03 07

Wij verzorgen begravenissen in geheel Zuid- en Noord Beveland

Wilsbeschikking kunt u bij ons aanvragen
"Zo wil ik het als mijn sterven daar is"

Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle,
Mobiel 06 53 23 73 20
www.begrafenisverzorging-janssen.nl

Geen crematies

Fides

praktijk voor diagnostiek en psychosociale hulpverlening

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt ook bij ons terecht voor psychologisch onderzoek, PGB-aanvragen, sociale vaardigheidstrainingen en onderzoek en begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel gerust voor informatie of aanmelding! Tel. 0342 - 41 99 77
www.fideshulpverlening.nl

Schoutenstraat 94a
3771 CL Barneveld

Themadag '...doe gij desgelijks'

D.v. zaterdag 6 november 2010

Helpende Handen organiseert een themadag over zorg in de gemeente.

Opening: ds. E. Bakker

Lezing: E. van Hell, directeur Stichting Ontmoeting

Presentatie en workshops: kerkelijke gemeenten over praktisch zorg dragen

Kosten: Leden gratis en niet leden € 17,50

Locatie: Kerkgebouw Gereformeerde Gemeente, Nieuwe Gouwe O.Z. 2b, Gouda

Tijd: 10.00 - 14.00 uur

Meer informatie en aanmelden:

www.helpendehanden.nl/themadag of 0348 48 99 70

helpende handen staat naast je

www.stolkorgels.nl

Johannus Eminent Monarke Domus

Ook occasions

Stolk orgels

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
(0180) 31 56 52

Filialen in: Krabbendijke - Beesd - Nederhemert - Papendrecht

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

De Laatste Zorg

Begravenisverzorging

Joop van Dijk Joh. zn.

- Geen crematies.
- Begravenissen verzorgen wij geheel naar wens van de familie.
- Gespecialiseerd in thuisopbaring.
- Wij verzorgen begravenissen in elke plaats waar u wenst.
- Ook als u niet of elders verzekerd bent.

Burg. ten Veldstraat 22 M 06-20 36 10 34
8281 ZS Genemuiden F 038-385 87 66
E info@delaatstezorg.nl
T 038-385 42 30 I www.delaatstezorg.nl

Kraamzorg & Thuiszorg

900 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor meer informatie over kraamzorg, wijkzorg, verpleging of (huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.

Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer via 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

In- en verkoop van Theologische-
aanverwante boeken
www.boekhandelversprille.nl

Boekhandel en Antiquariaat Versprille

Noordweg 9a, Krabbendijke,
Tel.: 0113-502004

Maandag gesloten